

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
vsotati: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserti
petih vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		V Ljubljani	po pošti	V Ljubljani	po pošti
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—	Din 360—
6	...	120—	120—	180—	180—
3	...	60—	60—	90—	90—
1	...	20—	20—	30—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Pravo ozadje Radičeve politike.

Naše opozicijske stranke, dasi drugače idejno in programatično popolnoma razdvojene, imajo vendar nekaj skupnega, kar jih poleg demagoškega sfronta proti nacionalni vladi za silo drži v takozvanem opozicijskem bloku, ki je pa zadnje čase po številnih neuspehih na tem, da polagoma razpade. Skupno jim je tisto taktično orožje, ki igra v povojni politiki večine evropskih držav vlogo snubača politično neorijentiranih in preveč lahkovernih ljudskih mas. To nadvse priljubljeno in žal pogosto dokaj učinkovito orožje so različni revolucionarna in prevratna gesla, združena s krilatimi obljubami o takojšnji rešitvi vseh perečih socialnih problemov in rajskem življenju nižjih in srednjih slojev, ki da bi zavladalo takoj, čim bi prišle na krmilo stranke z monopoliziranimi socialnimi reformami. Kakor čarodej s svojo palico operirajo razni demagogi od socialističnega do komunističnega in anarhističnega kova s krilatimi frazami o ljudskem blagostanju, ki so ga vzele v zakup, da lahko vodijo navne mase za nos. Pri tem pa se niti najmanj ne zmenijo za osnovne zakone in principe, veljavne za vsako človeško družbo in sprememljive samo toliko, kolikor je ta sprememba posledica normalnega razvoja in splošnega gospodarskega ter kulturnega napredka. Demagogi vseh prevratnih političnih struj hočejo kar čez noč preurediti celokupni družbeni red tako, da ne bo več ne bednih, ne bogatih, ne nižjih, ne višjih slojev, ne stanov z neizogibno stanovsko diferenciacijo, ne intelektualno manj in bolj sposobnih, da bo človeštvo nekaka homogena masa, ki bo imela po zaslugi magične palice teh koristolovcev raj na zemlji. Realno življenje pa je že nešteto krat dokazalo, da je zboljšanje obstoječih razmer mogoče samo postopno, brez skokov, brez prevratov in revolucij, ki imajo vedno za posledico velike socialne nesreče.

Jugoslavija je v tem oziru posebno srečna. V našem političnem življenju zadnjih let kar mrgoli modernih socialnih apostolov in čudodelnih reformatorjev, ki obetajo ljudstvu za malenkosten trud — samo volilno kroglico — treba spustiti v določeno skrinjico — zlate gradove, med in mleko brez dela in neprestane borbe za obstanek, ki je bila in ostane edino sredstvo za zboljšanje življenjskih razmer v mejah možnosti in dejanskih gospodarskih pogojev. Take obljube so seveda prazne fraze, pesek v oči zaslepljenih mas in fingo

Nov obmejni incident ob Sorici.

INCIDENT IZZVALI ITALIJANSKI STRAŽNIKI. — DVA NAŠA STRAŽNIKA MRTVA. — DIJAK PRIMOŽIČ TEŽKO RANJEN.

— Železniki, 3. julija. (Izv.) Včeraj in danes je vsa Selška dolina razburjena in stoji pod vtisom težkega incidenta, ki so ga izzvali Italijani na našem ozemlju ob pobočju Ravta pri Močici na koti 1549. Italijani so napadli našo patruljo, nanjo začeli streljati ter so ubili dva stražnika. Po dosedanjih ugotovitvah se je doigral dogodek takole: Incident se je izvršil okoli 15. in 16. včeraj popoldne na pobočju Ravta proti Poreznu približno pri koti 1549. Na mejo je odšla, kakor običajno, včeraj popoldne finančna patrulja, obstoječa iz pripravnikov finančne kontrole Florijana Grosa in dnevnica, ruskega begunca Valentina Greha. Te patrulji se je spotoma pridružil tudi dijak Alojzij Primožič, sin nadučitelja v Sorici, ki je nameraval napraviti daljšo planinsko turo na Porezen, oziroma na bližnje vrhove. Okoli 15.30 je prispel na poveljstvo finančne straže v Sorici dijak Primožič s kratkim obvestilom, da je bila finančna patrulja na Ravtu napadena od Italijanov in da tam ležita težka ranjena ali že najbrže ubita oba finančna stražnika. Poveljnik straže je takoj v spremstvu petih tovarišev odšel na mesto, ker se je izvršil italijanski napad na našo stražo. Patrulja, močna pet mož, je okoli 19.30 prispela na Ravt. Sprva ni opazila ničesar. Vse iskanje je bilo zaman. Ko pa je patrulja prišla na planino Lajner, je opazila tri oborožene italijanske finančne stražnike. Naša patrulja jih je vprašala, če vedo, kam je izginila prejšnja jugoslovska patrulja. Italijani so nato

najprej vprašali, če je naša patrulja oborožena, nakar so dobili odgovor, da to ne spada k stvari. Ker so videli, da je patrulja močnejša, so vsi Italijani pobegnili. Pričela je valoviti megla in vsako iskanje je bilo oteženo. Italijani so še pri odhodu dejali: »Lahko si jih sami poiščete!« Po daljšem iskanju je patrulja začela klicanje na pomoč. Odšla je v smer, od koder so se začeli obupni glasovi in v resnici je našli kakih 60 metrov v stran vsega v krvi ležečega pripravnika Florijana Grosa, ki je bil še toliko pri zavesti, da je kratko povedal, kaj se je zgodilo. Ker je bil neoborožen in ni imel pri sebi službene puške, je poveljnik straže najprej vprašal smrtnonevarno ranjenega Grosa, kje ima puško in kaj se je z njim dogodilo. Odgovoril je dospelim tovarišem in starešini finančne oddelke v Sorici Ivanu Nameru še pri polni zavesti, da so bili pri njem italijanski finančni stražniki, da so ga še, ko je na tleh ležal v krvi, pretepli in mu vzele orožje. Grehov je bil takoj pri napadu ubit. Gros je patruljo dvignila ter opazila, da ima prestreljeno desno prsa. Položili so ga v zasilno spleteno nosilnico ter ga skušali prenesti v Sorico. Spotoma, na poldrugurni hoji, je Gros izkerval in umrl. Težko ranjenega Primožiča so prepeljali v ljubljansko bolnico. V Selški dolini vlada splošno vznemirjenje. Italijani so po gotovih osebah sporočili, da je ta njihov napad na jugoslovske finančne straže čin maščevanja za obmejni dogodek na Uncu.

Na telefonsko odredbo državnega pravdnštva v Ljubljani, ki je bilo kratko obveščeno o obmejnem dogodku v Sorici, je odšla na lice mesta danes jutraj sodna komisija okrajnega sodišča v Škofji Loki, obstoječa iz sodnika J. Battiste in zdravnikov dr. Hubada in dr. Fajdige.

KAJ PRIPOVEDUJE TEŽKO RANJENI PRIMOŽIČ.

V ljubljansko bolnico so prepeljali v desno nadlahek težkoranjenega dijaka, učiteljskega III. letnika Alojzija Primožiča, nadučiteljevega sina v Sorici, starega 18 let. Kroglja mu je zdrobila kost. Danes popoldne je posetil v ljubljansko bolnico, na kirurškem oddelku se nahajajočega Alojzija Primožiča član našega uredništva. Težkoranjeni Primožič je obmejni dogodek na Sedlu med Ravto in Lajnerjem opisal takole: Dne 2. julija t. l. okoli 13. popoldne smo se v Sorici sestali s finančnimi stražniki — Forjanom Grosom, iz Strazišča pri Kranju, in z finančnim stražnikom dnevnim (Nadaljevanje na drugi strani.)

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.
Dne 3. julija. Sprejeto ob 13.
Devize: Curih 14.874—14.974, Praga 245.25—248.25, Pariz 435.20—440.20, New York 83.30—84.30, London 361.72—364.75, Milan 359.70—362.50, Duna 0.11755—0.11955, Valute: dolar 82—83 1/2.
Efekti: 7% inv. pos. 1921 66—67, 1 1/2% drž. renta za ratno štetu 123—125, Ljub. kredita 215—220, Centralna banka 36—34, Hrv. esk. banka 126—127, Kred. banka Zgb 123—124, Hip. banka 64—65, Jugobanka 115—117, Prašedion 920—925, Eksploatacija 118—123, Drava d. d. Osijek 300—340, Sečerana Osijek 1075—1090, Isis d. d. 60—65, Nihag 90—92, Gutman 820—825, Slaveks 285—300, Slavonija 99—100, Strtov. 150, Trboveljska 540—560, Vevče 140—145.
INOZEMSKA BORZE.
— Curih, 3. julija. Današnja borza: Beograd 6.65 blago, Praga 16.50 denar, New York 561.75, London 24.33 blago, Pariz 28.955 denar, Milan 24.15 blago, Berlin 1.3425 blago, Dunaj 0.007935 blago, Amsterdam 211.50 blago.
— Trst, 3. julija. Današnja predborza: Beograd 27.25—27.35, London 100.50—100.70, Pariz 120.50—121—, New York 23.20—23.30, Curih 414—414.50, Dunaj 0.0326—0.0329, Praga 68.30—68.50.
— Dunaj, 2. julija. Devize: Beograd 826—830, London 307.20—308.20, Milan 3044—3056, New York 70.935—71.185, Pariz 3667—3663, Praga 2091—2101, Curih 12.621—12.675, Valute: dinar 824—830, dolar 70.460—70.860, češka krona 2082—2098.

DR. IVAN ROBIDA:

Rože ob potu.

Sodnik: Premotri vse smo, in kazen do meje omiljeno skrajne, velimo izvršiti takó: Vodite to grešnico revno na Friškovec venjak na polje, da sodi pravični jo meč!

Potem pa krvnik na grmadi sežge naj telesne ostanke; a prah in pepel njen naj zbere in naj ga po reki raztrosi tam, kjer je — grešila nekoč.

Šibica zdrobljena, sodba izrečena? (Vzame palčico, jo prelomi in vrže obsojenki pred noge.)

Ljudstvo: Smrtna sodba izrečena...

Sodnik: Lucija Škofova, si razumela?

Lucija: Sem. Hvala vam, gospod sodnik.

France: Lucija čuj!

Maruša: (s satansko zločestim veseljem) In bo gorela! (zmagovalna) Če živa ne, pa saj mrtva! (k Francetu sovražno) In ti sežgati da se ž njo!

Meščani: Proč s tabo! besna furija! Iz mesta ven! Napreji! (gledajo Marušo v strani)

19 Sodnik:

Krvnik!
Izročam ti obsojenko!

(Krvnik se neodločno približa z vrvo v roki, katero bi moral obsojenki vreči krog vratu, in omahuje)

France: Ne lóti se jel proč roko! Za lastni hrani zanjko vrat. Lucija, čuj! — nič se ne boj — Jaz čuvam te —

Lucija: (žalostno) Zdravstvuj France! (hvaležno, pristrčno) če rodni ne, po srcu — brati!

France: Lucija!

Straža: Proč! Umakni se — Napreji! Na Trančo! Idimo!

(Franceta, ki se nekoliko časa ruje s stražo, sunejo v stran, obstopijo Lucijo in krvnika, jih vzemo v sredo in odidejo proti Tranči. Ljudje se porivajo deloma za njimi, deloma se razidejo. France sedi na stopnicah, gleda za njo in joče jeze in žalosti.)

France: (obupano) Nebeški Bog! Odhaja! Gre! — In jaz brez vse moči, sem — tu!

(pokrije si obraz z rokama in krčevito joka, ko pristopi oče, in ga potrese)

Oče: (mehko) Francé! Daj! pojdiva domú. —

ZASTOR.

IV.

NOTTURNO.

Ječa v Tranči, v katero prideš skozi težka z železom obita vrata po stopnicah iz pritličja. Na desni malo zamreženo okno v precejšnji višini, na levi ob steni kamena klop, ob nji na steno priklopljena navzdol spuščena, surovo obdelana mizna plošča. Na nji vrč, kruh in nekaj jedil in lončenih posodah. V kotu par šopov slame, blazina in posteljina.

Ko se dvigne zastor, je čuti iz daljave pritažen korál na posavnih mestnih godcev. Takoj nato zvoni iz manjše daljave večerni zvon avemarijo. Večerna zarja se tekom akta preljuje v mrak in temo.

1. prizor.

Lucija.

(V sivi halji, železje na rokah.)

Ze h koncu se nagiba dan, poslednji dan... Skoz okence žari nebo... in v zlatu se tam zunaj koplje dol in plan... in solnce tone za gorami. Ljubljance mi pod nogami šepeče tiho leni val. Piskachi s stolpa so vrhá že odtrobili svoj horal, in s svetega se Jakoba razlega lin večerni zvon. Ave Marija! —

Ne daleč proč od tam, kjer bron nocoj drhti njegov, stoji košata lipa, žubori iz curkov bisernih vodnjak, pršeč rosi na tisti tlak, kjer deklica nedolžna z njim tedaj sem prvič se sestala, in z njim plesala.

Tam preži — kot tršega ni vzredil Krim — pa tudi sodbje mrki ris!

(strastno) (z gnevom)

(reagirano)

(trpko)

(trdno)

(neprijetno)

(iskreno)

In zdaj? Izprazniti trpljenja kelih sem morala do dna. Če kaplja zadnja v njem je še zastala — kaj naj pomeni ta?

A tudi njo posvetim tebi moj Andrej! In po tebi, glej nevetne koprim in v železe vkovane, stezam svoje rok po tebi, ki ljubi neumno te moje srce.

na Florijanem Grosom, iz Strahinca pri
na stražnika sta imela nalogo kot finančne
patrolje obiti običajno službeno pot ob meji
in sicer čez Ravt, potem Planino, čez Sedlo
na Lajnar. Jas sem bil namenjen na Pla-
nino, trgat planinsko floro. Med potjo in al-
per v času med 18. in 19. uro popoldne, ko
smo dospeli na Sedlo, smo začeli oster
življ. Takoj smo se ustavili in začeli opre-
zno smotriti, od kod prihaja ta nenavaden
življ. ki je gotovo pomenjal kako opozori-
lo. Sto korakov od nas, na kraju, kjer je
meja še popolnoma nemarkirana in je ozem-
lje za obe državi sporno, smo zapazili tri
italijanske finančne stražnike. Finančni
stražniki so se nam začeli ostriti in nagli
korakov z naperjenimi puškami v rokah
približevati. Mi smo jih mirno, nisesar hu-
dega in nevarnega sluteč, čakali. Prišli so
do nas na razdaljo treh korakov. Obstopili
so nas v trikotu. Ko so se postavili v boj-
no pripravljenost, je komandant italijan-
ske finančne patrolje v italijanskem jeziku
vzklikal našim patroljam: »Puške v stran!
Naša dva stražnika, videč kritičnost po-
lozaja, da se ne moreta braniti, sta prišla za
jermen, hoteč nato puške položiti na tla. V
tem trenutku je spodaj stoječi Italijan stre-
ljal. Strel je bil pogrešen. Takoj nato je po-
čil drugi strel. Rus Valentin Grehov se je
zgrudil na tla. Jas sem se, videč nevarnost, je
zgrudil za življenje, takoj po tem strelu sklonil na
tla. Oba z ranjenim Grehovom sva dvignila
roke. Gros je s puško na rami še vedno mir-
no poleg naju. Med tem je počil tretji strel
in je zadel mene. Ker sem držal roko kvišku,
je strel šel skozi laktno mišičje ter mi je
zdrobil kost. Gros, videč nevarnost in obu-
pen položaj, je skušal utoči pretečemu na-
padu in smrti, na ta način, da je hitro od-
šel v smeri proti Sorici. Stedil sem mu, do-

im sva morala na mestu pustiti težko ra-
njene Valentina Grehova.
Med tedom kljub vsem bolečinam in v
siruhi pred nadaljnjim napadom, ker so Ita-
lijani neprestano za nama streljali, sem se
zgrudil za gost grm. Od tega momenta da-
lje nisem več videl Florijana Grosa. Kam
je izginil, ne morem povedati. Čez dobre
pol ure sem se nekoliko opomogel in se zo-
pet dvignil. Na usodopolnem mestu, kjer so
Italijani napadli našo stražo, sem opazil
Rusa Grehova, kako se je v težkih boleči-
nah boril s smrtjo. Prizor je bil grozen. V
najhujših mukah sem si toliko pomagal, pla-
zeč se po gorski strmini proti Sorici v do-
lino. Prišel si v Sorico, sem stvar kratko
javil starejši fin. oddelka v Sorici g. Iv.
Nameru, ki je s patroljo 4 mož odšel na
kraj italijanskega zahrbtnega napada.
Kako je padel pripravnik Florijan Gros,
mi ni znano. Tudi ne morem povedati, kdaj
in kje so ga ustrelili.
Kolikor morem presoditi, so Italijani
oddali več kakor 20 strelav. To okolnost
potrjujejo tudi gozdni delavci, ki so sekali
v skoraj neposredni bližini spodaj pod Se-
dlom les.

Dogoček patrolje, ki je hitela na pomoč,
smo že uvodoma kratko omenili. Pristavi-
ljamo še to-le:

Umirajoči Gros je izjavil na pomoč do-
spelim tovarišim, odnosno starejši fin. od-
delka v Sorici, g. Iv. Nameru, na vpra-
šanje, če so bili Italijani pri njem, takole:
»Da, bili so, še tople so me«. Gros je ra-
njen v desna prsa, a Grehov od zadaj skozi
hrbet. Dijaku Primožiču pa se je posrečilo
z največjim trudom, da jim je ubežal. —
Zdrobljeno ima desno roko nad komolcem.

Razpravni program konference Male Antante.

Mala antanta in sovjetska Rusija. — Reparacijski problem.

— Beograd, 3. julija. (Izv.) Sedaj
so znane nekatere podrobnosti o raz-
pravni programu prške konference
Male Antante. Na konferenci bodo na-
vozno zunanji ministri razpravljali tele
probleme:

1. Vprašanje notranjih odnosov
med članji Male antante;
2. Razmerje držav Male antante do
sovjetske Rusije event. priznanje so-
vjetske vlade.
3. Odnosji Male antante do ve-
likih zavezniških sil.
4. Definitivna politika Male antan-
te napram Madžarski, Avstriji in Bol-
garski.
5. Mala antanta in Poljska.

Poleg teh bistvenih vprašanj bo
konferenca zelo izčrpno razpravljala še
druge sedaj aktualne probleme, ki se
nanašajo na londonsko konferenco.

Kakor zatirajo dobro informirani
politični krogi, bo konferenca Male an-
tante posebnemu študiju podvržla vpra-
šanje stališča Male antante napram Ru-
siji. To bo ena najvažnejših točk kon-
ference. Važna točka bo tudi razmerje
do velikih zavezniških sil.

Na konferenci se bo dalje razpra-
vilo stališče Male antante in londons-
ka medzavezniška konferenca. Mala
antanta posveča vso pozornost vpra-
šanju ureditve odnosov med zavezni-
ki in Nemčijo, reparacijskemu vpra-
šanju in vprašanju medzavezniških dol-

gov. V teh pereh vprašanjih so vsi
člani Male antante neposredno intere-
sirani. Ze sedaj se lahko naglašja, da
vlada popolno soglasje med članji Ma-
le antante. Vsi člani so složni v tem,
da države, ki nosijo odgovornost za
svetovno vojno in nje posledice, mora-
jo plačati vojno odškodnino in je treba
ukreniti vse za garancijo miru, sou-
njega reda in po mirovnih pogodbah
ustvarjenega državnopravnega položa-
ja v Evropi.

Člani Male antante so odločeni sto-
riti vse za okrepitev medsebojnih pri-
jateljskih in intimnih stikov, ker je to
velikega pomena za bodočnost, osobito
tehtna je tudi okolnost, da vlada med
članji Male antante popolna harmonija.

— Praga, 3. julija. (Izv.) Češko-
slavski tiskovni urad javlja, da se prične
konferenca Male antante od 11. do 13.
t. m. v Pragi. Jugoslavijo zastopa dr.
Ninčič, Romunsko Duca. Po dosedanjih
obvestilih bo konferenca razmatrivala
tekoče mednarodne probleme in sicer:
1. Odnosji članov Male antante do njih
sosedov, 2. vprašanja, ki so na dnev-
nem redu Društva narodov, zlasti vpra-
šanje vojaške kontrole in od Društva
narodov sproženo vprašanje razorožit-
ve in 3. splošna pogodba medsebojne
pomoči. 4. Vsa sedaj važna in na pri-
hodnji konferenci zaveznikov obravna-
vajoča reparacijska vprašanja.

Razpad opozicijskega bloka.

Opozicija splošno deprimirana. — Nezadovoljstvo med opozici-
jonnimi poslanci. — Bivanje ministrskega predsednika na Bledu

— Beograd, 3. julija. (Izv.) Včeraj
popoldne in snoči so se z vsi trdo-
vratnostjo zopet začele širiti po Beo-
gradu vesti, da je ministrski predse-
dnik Nikola Pašić že dobil od kralja vo-
lilni mandat in da so v vlado pozvane
nove osebe. Vesti niso bile potrjene.
Tudi rekonstrukcija Pašićevega kabi-
neta še ni definitivna. Vaš dopisnik je
imel snoči priliko govoriti z ministrom
notranjih del, ki je med drugim izjavil,
da vlada še ni dobila nobenih pozitiv-
nih poročil o končnih rezultatih avdi-
ence ministrskega predsednika na Ble-
du. Do snoči so prišla z Blede le poro-
čila, da se namerava ministrski pred-
sednik na Bledu zadržati še nekaj dni,
da je kraljev gost, da je bil pred dne-
vi s kraljem v Bohinju in da se vrše
daljši medsebojni razgovori. O volilnem
mandatu vlada ni bila še obveščena.
Ne more se točno reči, kdaj se vrne
ministrski predsednik v Beograd, vse-
kakor pa še pravočasno, da bo dal zu-
nanjemu ministru pred njegovim odho-
dom na praško konferenco Male antan-
te potrebna navodila in da bo ž njim
razmatrival vse one naše probleme, ki

jim ima dr. Ninčič zastopati in braniti
na konferenci Male antante.

V radikalnih krogih in med samo-
stojnimi demokrati vlada popolna mir-
nost in samozavest, ker so vsi prepi-
čani, da dobi predsednik vlade volilni
mandat. Nasprotno postaja opozicija od
dneva do dneva bolj razočarana, ner-
vovna in deprimirana. Prihod glavnega
voditelja opozicije Ljube Davidovi-
ća v Beograd je sicer nekoliko oživel
opozicijske vrste, za danes dopol-
ne je sklicana seja ožjega odbora Da-
vidovićeve stranke in za 6. t. m. je do-
ločena plenarna seja širšega odbora te
stranke. Med Davidovićevimi pristaši
je nastalo veliko nezadovoljstvo, ker
sedaj vsi uvidevajo, da opozicijski
blok ni dosegel prav nobenih uspehov
v prvotno načrtanem programu. Večina
pristašev Ljube Davidovića obsoja Ra-
dičev odhod v Moskvo in njegove bol-
ševiške izjave ter je sedaj prepričana,
da je absolutno nemogoče hraniti še
nadaljše vezi med blokom in Radičem
ter se bolj in bolj pojavljajo očividni
znaki, da blok polagoma razpade in da
se bodo opozicijske skupine po ma-
lem razšle in razpršile.

Težka socijalno-industrijska kriza na Poljskem.

Premogovniki in železne indu-
strije odpuščajo delavstvo. —
Uvedba deseturnega delavnika.

— Praga, 3. julija. (Izv.) Praški li-
sti poročajo iz Katowic, da so lastniki
vseh premogovnikov in plavžev v Go-
renji Sleziji po posebnih ukazih, nabi-
tih v vseh obratih in na ulicah, obve-
stili sedaj delavstvo, da se jim zmanj-
šuje meza za 3%, veljavno od 1. julija
dalje. Celokupno delavstvo v vseh pre-
mogovnikih in plavžih je smatrati do

11. julija za odpuščeno. Ravnateljstva
premogovnikov in plavžev so obenem
obvestila delavstvo, da bo nadalje spre-
jet v službo samo oni delavec, ki se
zaveže za deseturni delavnik.

Zveza industrijev je obenem ob-
vestila tudi poljsko vlado, da so vsa
velepodjetja primorana v najkrajšem
času ustaviti popolnoma vsak obrat,
ker niso v položaju prenesti težka
davčna bremena. Industrija zahteva od-
pravo carine in pa znižanje železniških
in transportnih tarifov.

Zastopstvo Jugoslavije na londonski konferenci.

— Beograd, 3. julija. (Izv.) Na me-
rodajnem mestu je bilo danes dopol-
ne vašemu dopisniku sporočeno, da je
naša vlada dobila oficijelni poziv, da se
udeležijo medzavezniške konference dne
16. julija v Londonu. Zunanji minister
dr. Ninčič je izjavil, da sam ne bo
odpotoval na to konferenco in da bo
interese naše države zastopal na njej
naš poslanik v Londonu Mihajlo Ga-
vrilović. Kot član naše delegacije
za to konferenco in kot strokovnjak v
reparacijskem vprašanju je določen dr.
Marko Gjurić, naš delegat v repa-
racijski komisiji v Parizu.

Odhod zunanjega ministra v Pariz?

— Beograd, 3. julija. (Izv.) Današ-
nje »Vreme« priobčuje informacijo o
potovanju zun. ministra dr. Ninčića
v Pariz. Zun. minister odpotuje po tem
poročilu takoj po končani praški konfe-
renci Male antante v Pariz. Na me-
rodajnem mestu o tem danes še ni ničesar
znanega in se vest oficijelno še ne po-
trjuje. Kakor pristavlja gorenji list, ni
izključeno, da se zunanji minister dr.
Ninčič namerava v Parizu sestati s
francoskim ministrskim predsednikom
Herriotom. Zunanji minister dr. Ninčič
je nasprotno spoči izjavil, da se takoj
po končani konferenci povrne iz Prage
v Beograd.

Nov boljševiški teror v Rusiji. Boljševiki proti delavstvu in dijaštvu.

— Pariz, 3. julija. (Izv.) »Echo de
Paris« javlja iz Stockholma: Vsa po-
ročila iz sovjetske Rusije naglašajo, da
se je tam pričel širiti nov boljševiški
teror. Vapostavljena je zopet »čeka«
v vsli večjih mestih ter posebno deluje
proti delavstvu in dijaštvu. Na univer-
zah so proti dijaštvu uvedene razne
tamne institucije, ki nadzorajo življenje
in delovanje dijaštva in ki obenem pro-
vocirajo med dijaštvom gotove spore.
Večino števila dijaštva je bilo zadnje
dneve deportiranega v koncentracijsko
taborišče v Solovkih. Okoli 150 dijakov
se je rešilo neznanega tam vladajoče-
ga položaja s samomorom, ker niso
mogli več prenašati trpinčenja in mu-
čenja, ki so jim je povzročali boljšev-
iški nadzorni organi. Dobivali niso
redne in vžitne hrane, zapirali so jih v
ječe, ki so bile napolnjene z človeški-
mi ogrodi. Prestati so morali še dru-
ge grozote in strahote. Med delavstvom
se je zadnji čas pojavilo močno anti-
semitsko gibanje. To gibanje so boljšev-
iški odločeni udušiti z najkrajnjimi
sredstvi.

Političen položaj v Italiji.

Imenovanje novih državnih
podtajnikov.

— Rim, 3. julija. (Izv.) Na predlog
ministrskega predsednika je kralj spre-
jel denisijo državnih podtajnikov in so
bili takoj nato imenovani novi državni
podtajniki. Zanimivo je, da je Mussolini
listo novih državnih podtajnikov sam
sestavil brez predhodnega odobrenja
ministrskega sveta. V ministrskem
predsedstvu je imenovan za državnega
podtajnika posl. Suardo (fašist), v
notranjem ministrstvu dosedanjí zbor-
nični podpredsednik posl. Gino Gra-
di. Državni podtajnik za zunanje mi-
nistristvo še ni imenovan. V minist-
stvu narodnega gospodarstva je ime-
novan za podtajnika tržaški poslanec
Banelli (faš.). Celotno je imenova-
nih 14 državnih podtajnikov. Za 8. t. m.
je sklicana seja ministrskega sveta,
dne 9. julija prevzamejo državni tajni-
ki svoje posle.

Značilno je, da je bilo imenovanje
oficijelno popreje proglašeno, predno
je ministrski svet odobril listo državnih
podtajnikov, kar je po tolačenju opo-
zicije kršenje ustave. Državne podta-
jnikke ima namreč imenovati ministrski
svet, ne pa ministrski predsednik sam.
Lista je bila oficijelno tudi zelo hitro
objavljena, ne da bi jo bil popreje po-
trdil kralj, ki se ne nahaja v Rimu.
Kraljev dekret o imenovanju je bil po-
zneje podpisal in to še le po objavi.
Novi drž. podtajniki so večinoma faši-
sti, edino izjemo dela podtajnika Mattei
Gentili, bivši član italijanske dele-
gacije za rešitev reškega problema.
Gentili je pristaš italijanske ljudske
stranke in vodi lista »Corriere d'Italia«.

SKADER — NOVO PRESTOLNO MESTO ALBANIJE.

— Tirana, 2. julija. (Izv.) V smislu po-
oblastila, katerega je dala večina poslancev
bivše ustavodajne skupščine je albanska
vlada razpustila skupščino in razpisala nove
volitve, ki se bodo vršile na podlagi sploš-
ne in direktne volilne pravice. Nova skup-
ščina se sestane v Skadru, kamor se tudi
definitivno premesti glavno mesto Alban-
ije. Italijanski listi pristavljajo k tej vesti,
da se z premetitvijo glavnega albanskega
mesta v Skader v bodoče tudi onemogočijo
znane mednarodne intrige proti Skadru.

Politične vesti.

— »Slovenec« protislovja. V
prejšnjih mesecih je »Slovenec« ne-
prestan harangiral našo javnost in ji
dopovedoval, kako široko se je že raz-
mahnila v Jugoslaviji korupcija in da
med nami že ni več obstanka. Če bi
bil tedaj »Slovenec« kdo odgovoril, da
imamo v Jugoslaviji hvalabogu tudi
poštena sodišča, dobre državne urad-
nike, vestne ministre in čisto upravo,
bi se mu bil mesec dni zaporedoma ro-
gal in smejal. Kaj pa piše danes ta di-
ni nasprotnik korupcije in zagovornik
poštenosti? Danes pravi o naši držav-
ni upravi sledeče: »O tem, ali je bilo
naše poročilo (namreč poročilo o inci-
dentu pri Ucu) točno do zadnje po-
drobnosti ali ne, za sedaj ne bomo raz-
pravljali, ampak bomo počakali, kaj bo
dognala uradna preiskava in na podlagi
te preiskave, ki bo gotovo objektivna,
se bo dalo lahko ugotoviti točnost in
popolnost oziroma nepopolnost naših na-
vedb.« Kaj torej priznava »danes« »Slo-
venec«? Nič drugega, kakor da bo »toč-
nost in popolnost« lastnih poročil pre-
sojal na podlagi »uradne preiskave, ki
bo gotovo objektivna«. Naenkrat so to-
rej državne oblasti postale objektivne
in celo za presojo pisava »Slovence-
vih« uvodnikov merodajne. Večjega
protislovja si torej ne moremo misliti,
kakor je ono med vsesplošnim ozna-
njevanjem korupcije in anarhije in med
priznanjem objektivnosti naše uradne
preiskave. Pa tudi to je značilno, da
»Slovenec« piše o vseh mogočih stvar-
eh, da pa pri tem sam priznava, da je
treba gledati »točnosti in popolnosti«
lastnih navedb in trditve počakati na
uradno preiskavo. Eto, tako je bilo ce-
lo zimo, ko je »Slovenec« rlinel proti
vladi in njeni korupciji!!

— Se je pravica! vzklikala današ-
nji »Slovenec« v brzojavki iz Šibenika,
v kateri poroča, da je tamonje okrož-
no sodišče razveljavilo odredbo poli-
cijske oblasti, s katero se ukinja izha-
janje »Hrvatske Riječi« v Šibeniku.
Dobro, sodišče je storilo prav, ko je
razveljavilo policijsko odredbo, ako je
za tako razveljavljenje imelo zadostne
razloge. Ali bi pa ne bilo lepo od »Slo-
venca«, da vedno objavlja brzojavke z
enakim naslovom: »Se je pravica!«
kadar naše sodne oblasti potrjujejo kon-
fiskacije naših opozicijskih listov in
s tem sodnoobjektivno ugotavljajo pro-
tidržavno rovanje naših opozicijskih
politikov. Na te sodnoobjektivne
ugotovitve (še je pravica!) se mi ravn-
no sklicujemo, kadar obsojamo »Slo-
venca« in njegovo brezvestno pisavo
proti interesom svoje lastne nacionalne
države!

— Ministrski predsednik na Bledu.
Ministrski predsednik g. Nikola Pašić
je bil včeraj ves dan na dvoru v nje-
mu odkazanih apartementih. Odšel ni
nikamor. Delj časa je razgovarjal o po-
litičnih problemih s kraljem. Popoldne
je sprejel ministrski predsednik depu-
tacija narodno-radikalne stranke, v ka-
teri se je nahajal tudi minister n. r. dr.
Niko Zupanić z nekaterimi odborniki
ljublanske organizacije. Koliko časa
ostane ministrski predsednik še na Ble-
du, ni določeno. Najbrže ostane še dva
ali tri dni.

— Kdo je ustanovil Jugoslavijo?
Doselej smo bili prepričani, da so ogrom-
ne materialne in človeške žrtve, ki jih
je položil srbski narod na oltar naše
svobode, vendar le vredne primerne
priznanja in pietete do padlih za zmago
jugoslovenske misli. Temu pa ni tako,
kajti klerikalci so pogrnuli, da je Ju-
goslavijo ustanovila »navadna finančna
operacija ameriškega dolarja«. Infami-
ja, ki jo približno brez komentarja.

— Za župana na Viču je zopet iz-
voljen g. Ivan Galč, klerikalec, socija-
list in komunist v eni osebi. O volitvi
poročamo jutri podrobneje.

— Politična aretacija v Dalmaciji.
V Šibeniku sta bila aretirana radi hu-
skajoče pisave proti državi in Srhom
urednik »Dalmatinskega Hrvata« Mijo
Jerinić in novinar Nikola Nedić.
Kakor splošno znano, je bil pred vojno
Mijo Jerinić izdajatelj »Croatische Kor-
respondenz«, ki je izhajala na Dunaju
in je bila posebno subvencionirana z
Belvedera od nadvojvode Frana Fer-
dinanda. Jerinić se je osobito izpostavl-
jal za takozvani hrvatsko klerikalni
trilazem.

— Narodni blok v Ptuj. Za pred-
stoječe občinske volitve v Ptuj so
sklenile stranke JDS, NSS, NRS in SLS
sporazum in nastopijo kot enoten na-
rodni blok, da s tem preprečijo groze-
čo zmago Nemcev in nemčurjev.

— Dve struji med fašisti. V ita-
ljanski fašistiški stranki so se začela
deliti osnovna politična in taktična mne-
nja. Na eni strani se nahaja Mussolini,
ki se mu sedaj pridružuje tudi fašistov-
ski revizionisti in konstitucionalisti
posl. Rocca, na drugi strani pa se naha-
ja skrajni fašist poslanec Farinacci, ka-
teremu sledi prav velika skupina faši-
stovskih poslancev. Mussolini je odre-
dil, da priseže 13. julija italijanska fa-
šistovska milica kralju in da se s tem
definitivno militarizira. Na ta način na-
merava odpraviti bodoče samovoljne
akcije fašistovske milice in stopiti za
korak bliže k »normalizaciji« Italije,
katero je napovedal koj po aprilskih
volitvah. Farinaccijska skupina pa ni
zadovoljna z Mussolinijem, ki ga dolži,
da zapuša osnovne temelje fašizma in
da se približuje meščanskemu demo-
kratizmu in konstitucionalizmu. — Ra-
dovedni smo na nadaljnji razvoj ita-
lijanskega fašizma o priliki procesa pro-
ti Matteottijevim morilecem, ko bodo
poedini obtoženci napadali volilne ose-
be fašizma in se opravičevali z dose-
danjimi fašistovskimi nasilnimi metoda-
mi.

5. julija CIRIL - METODOV KRES na šišenskem hribu v »Kozlovi dolini«!

Napad na našega železniškega delegata v Postojni.

O fašistovskem napadu na našega
železniškega delegata v Postojni nam
poročajo tele podrobnosti:

Pretekli četrtek je podprefekt dr.
Stranieri pozval k sebi šefa jugosloven-
ske železniške delegacije v Postojni
viš. rev. Brinška ter mu izjavil, da
mora železniški asistent Fran Levič-
nik, ki opravlja prometno in posre-
dovalno službo pri naši železniški dele-
gaciji, takoj zapustiti Postojno, ker ne
more več jamčiti za njegovo osebno
varnost. Pripomnil je, naj Brinšek to
opozorilo smatra kot zaupno. Jugoslo-
venska železniška delegacija je o stvar-
i obvestila naš konzulat v Trstu in pro-
sila za zaščito. Konzulat je takoj inter-
veniral pri prefekturi v Trstu in zahte-
val, naj skrbi za osebno varnost eks-
poniranih jugoslovenskih uradnikov v
Postojni. Prefekt je takoj izdal ukaz,
da mora podprefekt dr. Stranieri v Po-
stojni ukreniti vse, da bo zajamčena
osebna varnost jugoslovenskih uradnih
organov. V petek je prišel naš podkon-
zul Smiljančič osebno v Postojno, da
izpoluje pri prefekturi vse potrebne
odredbe v varstvo ogroženih jugoslo-
venskih uradnikov. Z ozirom na te in-
tervencije in obljube italijanske oblasti
so naši organi bili prepričani, da je vse
preskrbljeno za njih varnost in da se
jim ni ničesar bati.

V soboto zvečer je bil asistent Fr.
Levičnik v svoji pisarni ter izvrševal
svoje uradne posle. Ob tričetrt na 24. je
nekdo potkal na vrata in zakričal:
»Orjunač, venga fouri, che te amaze-
mo! Orjunač pridi ven, da te ubijem!«
Hoteč ugotoviti, kdo je to klical, da bi
stvar prijavil italijanskemu obmejnemu
komisarju, je odprl vrata in stopil na
peron. Ker ni nikogar videl, je odšel v
italijansko prometno pisarno. Za njim
je prišel tenente fašistovske milice Ma-
fei, ne da bi imel v pisarni kaj opraviti.
Po končanem razgovoru z italijan-
skim uradnikom se je asistent Levičnik
napotil proti svoji pisarni. Na peronu
so stali tenente Mafei, sottotenente Tri-
brsson, oba pri fašistovski milici in fa-
šisti Prioglio. Levičnik jih je pozdravil
in vljudo vprašal, kaj hočejo. Prioglio mu
je prijazno odgovoril, da prav ničesar.
Šel je proti svoji pisarni, spremljal ga
je Prioglio, vljudo se razgovarjajoč z
njim kot dobrim znancem. Za njima je
prišel sottotenente Tribsson in ga brez
vsakega povoda sunil v rebra. Zaveda-
joč se, da namerava sottotenente izva-
iti incident, ni Levičnik reagiral na to
surovost. Takoj nato je pristopil tenen-
te Mafei in zamahnil dvakrat z boksar-
jem po Levičnikovi glavi, kričaje na Pri-
oglija: »Zakaj govoriš s tem prokletim
Orjunašem? Levičnik se je k sreči vsa-
kokrat umaknil, da ga bokser ni zadel
na glavo, marveč ga oplazil samo po
vratu. Po tem dogodku so vsi trije fa-
šisti jadno zapustili peron. Levičnik je
stvar takoj sporočil italijanskemu pro-
metnemu načelniku, ki je obljubil, da
ukrene vse potrebno v njegovo zaščito
in da poskrbi tudi, da se mu da pri-
merno zadoščenje za napad. Drugi dan
je prišel obmejni komisar dr. Loiacomo
k Levičniku in se opravičil. O tem inci-
dentu je naša delegacija takoj obve-
stila naš konzulat v Trstu, obmejni naš
komisarjat na Rakeku in velikega žu-
pana v Ljubljani.

Z italijanske strani je uvedena pre-
iskava, toda zdi se, da ne bo imela
uspeha. Tenente Mafei baje taji, da bi
bil v kritičnem času sploh na kolodvo-
ru. Nepristranski opazovalci dogodka
so mnenja, da incidenta niso izzvali to-
liko fašisti, kakor v prvi vrsti podpre-
fekt dr. Stranieri.

VOLITVE DNE 26. OKTOBRA.

— Beograd, 3. julija. (Izv.) Splošno
je politična situacija še vedno napeta
in se povečava zanimanje za dogodke
na Bledu. Nekateri opoldanski listi so
danes priobčili vesti iz radikalnih kro-
gov, da smo neposredno pred volitva-
mi, da bodo volitve razpisane za nede-
ljo, dne 26. oktobra t. l. in da bo dekret
o razpustu narodne skupščine objavl-
jen 26. t. m. Volilni kabinet Pašić-Pri-
bičević je na vidiku. V zunanjem mini-
strstvu je bilo danes zelo živahno. Zu-
nanjega ministra so posetili mnogi po-
slaniki, tako nemški von Keller, alban-
ski in ruski uradnik za pomoč ruskim
bežincem.

Zdravstvo.

STO LET BLEJSKEGA VRELCA.

(PRISPEVEK K KRAJEVNI ZGODOVINI BLEDA.)

Kranjski zgodovinec Valvazor že pozna toplice »ob jezeru naše ljube gospe na Bledu« ter poroča leta 1689 1.) o njih, da so bile poškodovane. Tedanji oskrbnik blejskega gradu je dal kopališče razdejati in opustošiti, ker so mu bili neprijetni premnogi in ponavljajoči se obiski raznih znanih in velikih gospodov, ki so se posluževali kopališča in — njegove (oskrbnikove) gostoljubnosti.

»Vkljub temu,« piše Valvazor, »da je kopališče sedaj blatno in skoraj opustošeno, si tam popravijo svoje zdravje še danes mnogi bolniki, posebno taki, čigar bolezní so »mrzle narave in izvirne«. Tudi na drugem mestu svojega zgodovinskega dela se spominja Valvazor blejskega vrelca ter poroča še enkrat in bolj obširno o grajskem oskrbniku, ki je dal kopališče razkopati. V obče pa obžaluje, da so kranjska kopališča v tako slabem stanju in vsled tega slabo obiskovana in premalo znana. V nasprotnem slučaju bi ne zaostajala za tškimi kopališči, ne glede na kakovost, ne glede slovitosti.

Iz teh podatkov smemo sklepati, da so blejsko kopališče že pred Valvazorjevimi časi, ko še ni bilo opustošeno, obiskovali mnogi bolniki.

Po opustošenju je pa menda vedno bolj in bolj propadlo in končno izginilo. Leta 1784. je še sicer v knjigi »Oryctographia Carniolica« priobčena prva analiza blejskega vrelca, v začetku 19. stoletja pa pripovedujejo samo še ustmena poročila ljudstva in Valvazorjeve knjige o nekdanjem kopališču in njegovih uspehih.

Opirajoč se na to ustmeno in pismeno poročilo, so sklenili leta 1819. nekateri podjetni možje blejskega okraja, da se zadajo »za dobiti bolnega človeka« na lastne stroške novo kopališče nad nekim toplim vrelcem, katerega so bili nekaj let prej našli na travniku kmeta Ferjana v Želečah, in katerega so za ta namen ločili z zidovjem od mrzlih dotokov, prihajajočih iz bližine. Začetkom so se smeli v proviziornem kopališču kopati samo bolniki, katerim je to okrajni zdravnik dr. Stroj iz Kranja dovolil, ki je vodil zapisnik o učinku vode na zdravstveno stanje vsakega bolnika, ter tako preizkuševal zdravilno moč vrelca. Iz takega zapisnika iz leta 1821 je razvidno, da je zdravil po največ protin, trganje v udih, bolečine v križu, ohromelost, živčno slabost, škrofulozo, lišaje in stare rane. Od 42 bolnikov jih je šlo sedem brez uspeha domov. O nekem bolniku, ki že 11 let vsled ohromelosti ni mogel rabiti rok, poroča dr. Stroj, da se je po osemindnevem kopanju zopet začel sam oblačiti. Posebno pozornost pa je, kakor je čitati v pismu, ki je naslovljeno na Rajmunda grofa Turjaškega, ki je ustanovilec kopališča z največjo vne- mo podpiral — vzbudila ozdravitev nekega uradnika iz Trsta, ki je bil že več let popolnoma hrom na rokah in nogah tako, da so ga morali peljati v vozu do vrelca in nesti v kopej. Po 14 dnevni rabi vrelca je bil že tako daleč, da je oprl na palico, sam prišel v kopališče in se sprehal v okolici. Istega leta sta analizirala vodo blejskega vrelca lekarnar Kranjski v Mariboru in deželni lekarnar Vondrašek v Ljubljani. Dognala sta, da sta glavni sestavini vode karbonat magnezije in kalcij. — Razmeroma velike množine železnega karbonata pa nista omenila. Dunajska univerza na podlagi analiz blejskemu vrelcu ni prorokovala posebne prihodnosti.

Vkljub temu pa je svetoval dr. Peter v Ljubljani, (aprila 1822) naj se gradba kopališča nikakor ne opusti radi teoretičnih naziranj univerze. Kajti »tudi ni mogoče dosedanjih zdravil- skih izkušenj razlagati z kemičnim sestavi vrelca, nujno vendar podatki, katere sta zbirala in zbrala oba zdravnik dr. Petrovič in dr. Stroj na podlagi samostojnih, nalašč v ta namen izvršenih terapijskih poizkusih in praktičnih izkušenj pri različnih bolnikih, ki so se kopali pod njihovim nadzorstvom, dosti več dokazov za dobrodelni učinek vrelca kakor strogo spekulativne teorije. Potem še primerja blejsko kopej z drugimi podobnimi kopališči, ter povdarja, da so te vrste kopeli učinkovite proti razburjenim živcem, proti vsem boleznim, ki izvirajo iz bolnih limf, proti živčnim bolečinam, hipohondriji, histeriji, neredni menstruaciji, bledici, ohromelosti, trganju v udih. itd.

Dr. Pober in tudi vsi drugi zdravnik so naglašali, da leži razen tega vrelca v tako krasni okolici, da bi se ozdravile mnoge bolezni že vsled biva-

nja v tako zdravem kraju in tako dobrem zraku. Vsa ta poročila in nasveti so ohranili ustanovitelje kopališča in tako so še v istem letu dokončali (1822) leseno kopališko poslopje, na katero se bodo starejši gostje Bleda še spominjali. Na njegovo mesto je šele leta 1922, torej sto let pozneje stopila današnja moderna, okusna in prijazna kopališča dvorana.

Četrto analizo blejskega vrelca je izvršil dunajski kemik Kletinsky leta 1874. On je dognal, da vsebuje blejska voda poleg že omenjenih karbonatov ter poleg manjše množine svobodne ogljikove kisline v enem litru 0.044 g ogljikovega železnega oksidula, torej več železa, kakor n. pr. jekleni vrelci v St. Moritzu v Švici, Aleksanderbad, Peterstall, Schandau na Nemškem in Klausenthalquelle v Gleichenbergu in le malo manj kakor jekleni vrelci v Wildungenu.

F. M.

Prosveta.

† Grofica P. Uvarova. Dne 30. junija je umrla v Dobrni pri Celju predsednica ruskega arheološkega društva, grofica Paroskova Uvarova, 84 let stara dama, ki je bila visoko cenjena v učenjskih krogih. Njen soprog, grof Aleksej Uvarov, je bil znani učenjak, specialist v prazgodovini, ki je celo svoje življenje in del svojega bogastva porabil v korist tej vedi. Bil je utemeljitelj in prvi predsednik ruskega arheološkega društva ter je mnogo pripomogel k ureditvi velikega arheološkega muzeja v Moskvi, ki je seveda poznat vsem, ki so si kdaj ogledali rusko prestolnico. — Še zelo mlada je postala učenjakova soproga in je pod njegovim vodstvom proučila to vedo, ki sta ji oba posvetila svoje življenje. Po smrti soproga, leta 1885, je bila grofica izvoljena za predsednico arheološkega društva v Moskvi. To je bila prva ženska v Evropi, ki je bila predsednica znanstvenega društva, in pod njenim vodstvom so večkrat priredili kongres arheoloških organizacij v Rusiji, ki so se jih udeleževali tudi inozemski učenjaki, n. pr. znani Virhow. Od tedaj do zadnjih dni, skoraj 40 let, je bila grofica voditeljica ruske arheološke vede. Mnogo je potovala po Rusiji in celo po Kavkazu v osrednji Aziji ter proučevala spomenike in spise tamkajšnjih krajev. V času revolucije in državljanske vojne so bila arheološka raziskavanja onemogočena. Grofica je bila prisiljena zapustiti domovino in se je preselila v Jugoslavijo. Tudi tu ni opustila svojega znanstvenega dela. Lansko leto je sodelovala pri arheološkem zborovanju v Ptuj, kjer je bila izvoljena za častno članico tamkajšnjega znanstvenega društva. To leto je bila tudi povabljena na kongres slov. geografov v Pragi in le zdravniška preprežila, da ni odstopovala na Češko. Rodbina Uvarova je izgubila vse premoženje ob boljševiški prevratu. Grofica si je morala služiti kruh s poučevanjem francosčine, dokler ni dobila penzije od čeških učenjakov, med katerimi je imela več prijateljev. Dober njen prijatelj je tudi prof. dr. Murko, ki biva vsako poletje v svoji vili v Sloveniji. — N. J.

Književnost.

— Povest o svatbi kralja Jana, knjiga za male in velike otroke. V češčini spisal V. Rih. Prevedel Karel Přibil. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena elegantno vezani knjigi 16 Din. Povestice so kratke in milne, kakor jih pač otroci najraje čitajo. Primeroma drobna knjiga jih obsega štirinajst, že naslovi govorijo o njih vsebini: Kako so se sešli gostje v gorski krčmi. — Kovačeva pripovedka. — Povest matere kovačice. — Župnikova pripovedka. — Kmetica pripoveduje, kako je Jan služil. — Upravnikova povest. — Svetnikova povest. — Lovčeva povest. — Židova pripovedka. — Novi gostje prihajajo. — Vodenikova povest. — Smrt pripoveduje, kako sta se srečala z Janom. — Škratova povest. — Krčmarjeva povest. — Priporočamo knjigo mladinskim knjižnicam in tudi podeželskim javnim knjižnicam in zasebnikom, ker bodo vsi radi posegali po njej.

— Iz dni trpljenja, mladinski spis od Andreja Rapeta, VIII. zvezek. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena trdo vezani knjigi 15. Din. Andrej Rapa, znani naš mladinski pisatelj je postal naši mladini zopet nov dar za letošnje počitnice, v obliki VIII. zvezka svojih mladinskih spisov. Knjigo je posvetil svoji ženi, kar pove na prvi strani. Izpolnjuje jo šest ljubkih povesti in sicer: Iz dni trpljenja. — Telo vodi jih je učil. — Kresnikovanje. — Na rastanku. — Druga mati. — Tiras. — Iz vseh odseva Rapeta lastno pripovedovanje, ki ga mladina vzbudi zaradi zanimive nepetosti, da knjigo prečita v dušku. Po Rapetovih spisih rada sega mladina, zato smo prepričani, da bo tudi nova knjiga našla pot med njo, kar je najboljša ocena in najboljša priporočila za njo.

— Jugoslovenska Njiva z dne 1. julija prinaša sledečo vsebino: J. Demetrovič, Vičovan, Gr. Božovič, Stal Kijeva, A. Haler, O poeziji, I. Vojnovič, Iz moga bolniškega dnevnika, dr. Bidlo, Vizantijska kultura, dr. Adžija, Kongres mednarodnog strukovnog saveza, Dr. Dvorniković, Hrist, Budha, Schopenhauer. Razven tega prinaša ta zasluliva številka še bogate beležke iz vseh strani našega javnega življenja.

Glasbeni vestnik.

— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani vabi svoje člane in članice, da se vdeležijo 35 letne proslave pevskega društva v šmartnem pri Litiji, katere slavnost se vrši v nedeljo, dne 13. tm. Podrobnosti izvedo se pri hišniku Tureliju.

Sokolstvo.

20-LETNICA SOKOLA NA JESENICAH.

Dne 12. in 13. julija t. l. praznuje Sokol na Jesenicah 20 letnico svojega neumornega delovanja. Povod za ustanovitve tega društva je bil prihod bratov Čehov ob priliki Vsesokolskega zleta v Ljubljani leta 1904, katerih je po številu 1500 pasiralo naše Jesenice.

Na vspodbudo uglednega narodnega in idealnega Janka Pretnarja, sedaj doktor in profesor v Ljubljani, se je ustanovilo Sokolsko društvo na Jesenicah in sicer s prvimi starostno bratom Lovrom Humerjem, podstarostno bratom Ivanom Legatom ter načelnikom bratom Mat. Ravnikom. Društvo se je takrat krepko razvijalo, dasi je imelo polno nasprotnikov, kar mu je pa dalo borbenost in voljo, da je z vztrajnostjo premagalo vse ovire.

Ni je bilo večje Sokolske prireditve, da bi manjkalo bratov iz Jesenic in ravno tega društva zasluga je, da se je ustanovil Sokol na Javorniku in Mojstrani, katere oba krepko napreduje. Tekmovalci in telovadci Jeseniškega Sokola so vedno in povsod zastopali društvo, pri vseh župnih tekmah, vseh sokolskih zletih in drugače, kakor n. pr. v Zagrebu, Pragi, Ljubljani i. dr., povsod so se pokazali sadovi vstrajnega dela. Kljub temu, da društvo ni imelo svoje lastne telovadnice, so izšli iz tega društva tekmovalci za mednarodne tekme v Luksemburgu, Turinu in Parizu. Danes vrši društvo orjaško delo, ima preko 65 krepkih telovadcev, 30 telovadkinj in svojo lastno godbo z 36 člani ter poleg tega preko 30 izbornih pevcev. Samo obsebi umevno, obstoja tudi gledališki odsek Sokola, kateri ima dokaj sposobnih moči. Poleg vsega tega ogromnega dela, se je pa društvo polotilo najvažnejšega dela s tem, da je pričelo z zidavo lastnega doma na Jesenicah.

Ob priliki proslave 20 letnice jeseniškega Sokola priredi Gorenjska župa svoj zlet na Jesenice ter se pri tej priliki položi tudi temeljni kamen »Prosvetnega doma«. Prijava so v polnem teku, tako, da bo ta zlet brezdvomno najlepša Sokolska manifestacija, kar jih je priredila Gorenjska župa sploh. Pozivljamo tem potem vse bivše člane jeseniškega Sokola, naj bivajo kjerkoli, da ta dan posetijo društvo, iz katerega so izšli ali mu na kakorkoli način pomagali. Vabimo vso napredno gorenjsko javnost, da pohiti omenjenega dne na Jesenice, da pokaže, kako zna ceniti delo jeseniškega Sokola.

Povodom 20 letnice društva je izdal jeseniški Sokol spomenico, katere izide te dni v krasni obliki in je živa priča o ogromnem delu na vseh poljih ter težkih borbah za obstanek pred, med vojni in tudi še danes. Spomenica bo stala Din 3.— in kaže, kako je delalo, trpelo in napredovalo Sokolsko društvo na Jesenicah skozi dolgo dobo dvajsetih let.

Ciril Metodov kres

na telovadišču ljubljanskega Sokola
- - v Tivoli - - 4370
v petek 4. julija ob pol 8. zvečer

— Vrhovnikov večer priredita v soboto zvečer ob 20. uri na Taboru St.-peterski podružnici CM družbe. — Na sporedu je godba, petje in druga raznovrstna zabava. Sokoli, rodoljubi, ne zabite počastiti s svojim posetom našega zaslužnega narodnega duhovnika.

— Celjska Sokolska župa priredi v nedeljo 13. julija župni izlet v Sentjur ob Juž. žel. Udeležila se bodo tega zleta ne le v tel. župi vključena društva, temveč tudi druga društva iz sosednje župe. Na sporedu je poleg pozdrava tudi povorka po trgu in skušnja; popoldne ob pol 16. pa prične javna telovadba. Nastopi tudi voljošča s svojimi vajami. Sodelovala bo godba »Drava« iz Maribora. Upamo, da nas poseti tudi celjsko pevsko društvo in s svojim nastopom dvigne slavnost. Po končanem sporedu se bo vršila ljudska veselica. V raznih šotorih bo skrbnjeno za dobro in ceno postržbo.

— Ljubljanski Sokol se udeležil proslave 15letnice Iškega Sokola v nedeljo, dne 6. julija. Zbirališče ob 12. uri pri Dolenskem mostu v krolji.

— Ljubljanski Sokol priredi v petek 4. julija v proslavo sv. Cirila in Metoda na svojem letnem telovadišču v Tivoli kresni večer z bogatim sporedom in z izbranimi točkami: Marmornati kibi, vaje z gorečimi bakljami, kres, umetniški ogenj in ples, kateri se ga vršili na novo zgrajenem odru. Začetek ob 8.20. zvečer. Sokoli in prijatelji sokolstva poselite to narodno prireditev.

— Sokolsko društvo v Šiški opozarja one brate, ki si mislijo nabaviti slavnostni kroj, proti odplačilu na obroke, da to sporoče društvenemu šajniku do 8. tm. Odbor.

Solstvo.

— Š. Počitniški tečaj za risanje in slikanje. Na umetniški šoli »Probuja« se vrši tečaj za risanje in slikanje od 3. julija do 30. avgusta t. l. Šolnina za oba mesca znaša Din 70. Vpisovanje se vrši dne 3. tm. od 10.—12. na obrtni šoli pritrilje soba št. 15.

— Tehniška srednja šola v Ljubljani. V preteklem šolskem letu 1923-24 se je vršil na tem zavodu pouk na 11 oddelkih, ki so obsegali skupno 29 razredov. Zavod je stal pod vodstvom ravnega ravnatelja in vladnega svetnika Ivana Šubica, katerega vodstvo je po njegovi smrti začasno poverjeno ravn. namestniku prof. ing. Leo Novaku. Poučevalo je 48 stalnih in 4 pomožni učitelji (3 stalni učitelji inženjerji so med šolskim letom podali ostavko na svojo službo). Začetkom šolskega leta se je vpisalo 631 rednih in 101 izrednih učencev (nk), od katerih je ostalo koncem šolskega leta 586 rednih in 76 izrednih učencev (nk). Od rednih učencev oz. učenk je dovršilo s pozitivnim uspehom 497, z nezadostnim 34, s ponavljalnim izpitom 45 učencev (nk) in neizpranih je ostalo 10 učencev (nk). Z ozirom na materno jezik je obstajalo od vseh začetkom leta vpisanih učencev (nk) naslednje razmerje: slovenski 674, hrvaški 19, srbski 10, ostali slovaški 9 in drugi neslovaški 20. — Podrobnejši podatki o organizaciji zavoda so razvidni iz letošnjega izveštaja, ki je interesentom na razpolago pri ravnatelstvu zavoda proti vpošiljati tiskovnih stroškov v znesku 12.50 Din. s poštnino vred.

Julijska Krajina.

— Slovenski trgovci, dopisujte z Italijani slovensko! Tržaški italijanski trgovci krogi so tako nacionalistično naguti, da z nevoljo sprejmejo kak slovenski ali srbohrvaški dopis iz Jugoslavije. Oni hočejo, da bi vse inozemstvo korespondiralo z njimi izključno italijanski. No, nemško pismo že rešijo brez godrnjanja, ali jugoslovenščini pa so dosledno, recimo, nenaklonjeni. Več pameti in razsodnosti kot v Trstu pa imajo v Milanu. Neka velika trgovska akcijska družba tamkaj išče samostojnega konspendenta s perfektnim znanjem slovenskega ali srbohrvaškega in italijanskega jezika. Ne bo težko dobiti takega korespondenta in dobilo se jih bo, kolikor jih bodo potrebovala italijanska trgovska in industrijska podjetja. Vse jugoslovenske trgovce in industrijalce, ki imajo stike z Italijo, veže dolžnost, da se poslužujejo v vsem svojem poslovanju z Italijani svojega jezika. Tako pride veliko števil naših ljudi do dobrih služb in naš jezik do veljave v inozemstvu. Dostavljamo tu, da delajo Čehoslovaki povsod na to, da se uveljavljajo njihov jezik v tujih državah. Tako se ga uče v Londonu, Parizu in tudi v Italiji, ker hočejo češkoslovaški trgovci in industrijalci tudi v občevarju z Italijani ostati pri rabi svojega jezika. Italija ima svoj življenjski interes v dobrih gospodarstvenih zvezah z našo državo. Zato pa mora v polni meri upoštevati tudi naš jezik. Oh tej priliki svetujemo vsem prizadetim našim krogom, da si temeljito prilaste srbohrvaščino in se nauče dobro italijanskega jezika!

— Iz Gorice. Naš rojak, tenorist Mario Šimenec se mudi v gorškem mestu, kjer priredi koncert v Trgovskem domu na željo svojih prijateljev in znancev. Koncert se bo vršil v kratkem. — V seji trgovske obrtne zbornice so razpravljali znova o železniškem enarču Mestre—Cervinjan—Gorica—Ajdovščina—Godovič—Logatec—Ljubljana. Ta črta bi bila za Gorico, Vipavsko dolino in idrijski okraj velike važnosti, ker bi bila glavna proga za promet med Jugoslavijo in severno Italijo; po njej bi šel ogromni del izvoza in uvoza med Jugoslavijo in Italijo. Železnica bi imela dva dela: prvi del od Cervinjana do Ločnika in drugi od Ajdovščine do Logateca. Drugi del je za zgradbo težak. Upiral pa bi se tej črti najbrže Trst! Zveza iz Cervinjana do Ljubljane bi se skrajšala po novi železnici za 71 kilometrov.

— V Bovcu so v nedeljo zaključili obrtno-nadaljevalno šolo z razstavo pismenih in risarskih izdelkov. Šola je obiskovala v dveh paralelakah 31 vajencev. Z dobrim uspehom jih je dovršilo šolsko leto 27, med njimi 9 s odliko. Najprirednejši so bili tudi obdarovani. Treba, da se šola obdrži in napreduje.

— O nezasišnem pohujševanju šolskih otrok poročajo iz Spodnje Idrije. Tamkajšnji italijanski učitelj je pridrževal v šoli deklice in uganjal z njimi nesramnosti. Sedaj je ta lepi italijanski kulturnosec pod ključem. Šolska oblast pa bi menda čala to grdo zadevo potlačiti.

— V Cerknem pošuje že prosluli komisar Jerabek. Občinarji imajo do županstva po eno, dve do tri ure hoda, pa prihajajo čestokrat zaman, ker komisarija ni v sarni, pa menda tudi v Cerknem ne. V občinskem uradu sedi neki tuj človek, ki ne pozna občinskega poslovanja in tudi ne slovenskega jezika. Pripeti pa se celo, da Jerabek stranki, ki ga slučajno najde, nalašč nagaja, jo šikanira in jej noče rešiti zadeve, zaradi katere je prišla v Cerkno. Včasih kar odslavi občinarja in pravi, da naj pride kak drugi dan. Ogorčenje občinarjev je priklopelo do vrhunca. Komisar je silno drag, tajnik enako drag, opraviti pa se ne more v občinskem uradu ničesar več, odkar komisarij v občini slavi Jerabek. Pravijo, da želi priti v Idrijo, toda tam se ga že sedaj branijo in se strašijo pred njegovim prihodom.

— Za razna dela v tržaškem in benečanskem železniškem omrežju je določenih po kr. odloku zakon 45 milijonov lir. Do leta 1929 se porabi za vsako leto 9 milijonov lir. — Za razdvaranje železnih cest

v videmski, tržaški, tridentinski, istrski in zadski pokrajini je določena enkratna državna podpora do primerne višine.

— Akcija za siromašne tržaške otroke, ki prežive počitnice na deželi, je urejena letos tako, da pridje na kmete potom ženskega dobrodelnega združenja v Trstu samo taki otroci, ki so tega v resnici potrebni in vredni. Ti otroci pridejo do svojih gostiteljev v spremstvu članov Združenja oziroma z listkom, kjer bo napisano ime gostitelja in otroka in bo nosil štampiljko Združenja in podpise. Akcija je vse hvale vredna.

— Učiteljski tečaj za italijansko slovensko se odpravi na Opčinah 17. t. m., in sicer za slovensko učitelstvo tržaškega in sežanskega okraja. Predavalo se bo vsak dan od 8. do 12. ure.

— Oberdank na odru? Fašistovski »Il Popolo di Trieste« poroča, da je gotova glasbena drama, vsebujoča Oberdankovo mučenštvo, Opera »Oberdank« bi se uprizarila najprvo v Verdijevem gledališču v Trstu in potem po drugih italijanskih mestih. Fašistovski glasilo se obrača proti temu namenu, češ da goreč vsem življenju nič dramatičnega, razen svojega zadnjega žrtvovanja, zaradi katerega ga Italija obdaruje. Na odru bi se videli avstrijski generali v obsovaženih uniformi, vešala itd., kar bi razburjalo občinstvo. List misli, da bi se v tako uprizaritvi samo profaniral velik spomin na Oberdanka.

Dr. Fr. Zbaničnik:

Kaj je z društvom slovenske vzajemnosti?

»Društvo slovenske vzajemnosti« tako ali vsaj podobno naj bi se menda imenovalo društvo, ki smo bili že trdnoprepričani, da se ustanovi v naši sredi. Pa se nam naše nade doslej niso izpolnile. Bil je v to svrhu storjen pač že prvi korak, kakor poždarja »Sl. Narod« v svoji notici, ki jo je že pred deli časom objavil pod naslovom: »Slovani, kje ste?«, a na njegovo vprašanje, kdaj pride v tem oziru še drugi korak, doslej ni bilo odgovora.

Pisec teh vrst je bil zaznal za dotično sejo, ki je bila sklicana od merodajne strani zaradi posvetovanja o ustanovitvi takega društva, samo slučajno in tako pozno, da se je mogel udeležiti le enega dela posvetovanja, vsled česar o njega poteku tudi ni dobil prave slike. Sicer pa je bil, žal, gospod sklicatelj sam zadržan, da bi se bil seje udeležil, vsled česar do globlje razmotrivanja o stvari sploh ni moglo priti.

Površen pogled v osnutek pravil, na podlagi katerih naj bi se društvo ustanovilo, me je poučil, da je stvar dobro zamišljena in dobro pojmovana. O posamnih določilih bi se bilo dalo sicer debatirati — saj zato je bila pač seja sklicana! — tudi izpopolnit bi bilo morda treba zasnetke v tem ali onem pogledu, toda v obče moram priznati, da bi pravila kakor so nameravana, prav dobro služila svojemu namenu. Na drugi strani pa se mi je hotelo zdeli, da si nekateri gospodje, ki so se seje udeležili, o stvari, za katero gredo, niso povsem na čistem. To sem posnel iz posamnih njih opomenj. Tako se je stavil na pr. predlog, da naj se gotove panoge, kakor gospodarstvo in trgovstvo popolnoma izloči iz društvenega delokroga. Mislim, da je ta predlog zgolj posledica nesporazuma. Društvo kot tako kajpak da ne bi smelo trgovati, niti se spuščati v katera koli gospodarska podjetja, pač pa bi bila to ena glavnih nalog društva, da vzbudi med slovenskim trgovskim svetom zmisel za solidarnost in da po najboljših močeh dela na to, da razne vrednote našega narodnega gospodarstva ne prebajajo brez potrebe v svrhe nam tujih ali celo sovražnih elementov. Prav trgovci se po mojem mnenju v veliki meri poklicani, da pripravljajo teren za slovensko vzajemnost, kakaj slovenska vzajemnost ne sme biti več smo fraza, same nekak fantom, kot je bila skoro vsekraj doslej, slovenska vzajemnost, ako hočemo, da nas dovede do zaželenega cilja, mora temveč bazirati na trdnih zanesljivih realnih tleh! Saj lepe besede imajo nedvomno tudi svojo vrednost, toda najtrdnjeje so pa le one vezi, katerih niti se snujejo iz življenjskih potreb in gmočnih koristi. Praktično življenje nas mora družiti, ne puhle frazerstvo! Treba torej skrbeti za to da se razpredejo naši stiki med slovenskimi narodi takrekoč od stanu do stanu od poklica do poklica. Saj začetke takega stremljenja smo že videli pogosto krat, žal pa, da je ostalo doslej vedno samo pri začetkih in da so moči vedno opešale, predno se je ta ali ona lepa in koristna ideja uresničila!

Ker bi se moralo potemtakem raztezati delovanje napominanega društva na vse javno življenje, je jasno, da b številu onih, ki bi vršili naloge društva ne smelo biti majhno. Iz tega razloga se tudi nisem mogel pridružiti mnenju onih, ki so hoteli, da naj se število odbornikov, ki ga predvideva zasnutel pravil, skrči. Mislim, da bi ga bilo treba prejš še povečati! Res je, da prevelik aparat čisto ovira agilnost in gibčnost res tudi, da se da sklepčnost odbor težje doseči, če je število odbornikov veliko, kot če je majhno. Mislim pa, da bi se celotnemu odboru itak ne bil

1) Ehre des Hrzgt. Krain. B. I. B. 4.

stran 604 in B. 2 stran 148.

2) Iz listin v arhivu okr. glavarstva v Radovljici.

treba prepogosto sestajati. Ves odbor bi se moral po moji misli razdeliti na razne odseke, ki bi delovali sami zase vsak v svoji smeri. Skupne sestanke naj bi imeli ti odseki samo v posebnih primerih, zlasti kadar bi šlo za načelna vprašanja, kadar bi kazalo poročati o doseženih uspehih, sploh, kadar bi se pokazala potreba skupnega posvetovanja.

Da bi morali biti odseki dokaj številni, o tem ne more biti dvoma. Vendar pa se njih število vnaprej pač ne bo dalo točno določiti. Kdaj naj se kak odsek ustanovi, to vprašanje je odvisno od tega, kako se bo razvijala vsa stvar, kdaj se pokaže dejanska potreba za to. Nekateri odseki bi vsekakor lahko takoj pričeli z delom, tako na pr.

baš »trgovski odsek«, katerega naloga bi bila pred vsem, uresničiti že tolikrat priporočeno, a še nikdar izvedeno načelo: »Svoji k svojim!« Kajti ne toliko v malem kot v velikem obratu se nam je držati tega pravila! Baš tako bi razni kulturni odseki šli lahko nemudoma na delo. Konstituirati bi se lahko takoj tudi »diplomatski odsek, ki bi sam sicer ne opravljala nikakih diplomatskih poslov v strogem pomenu besede, pač pa imel nalogo, da skuša, kadarkoli bi se pokazala potreba za to, vplivati z umestnimi sredstvi in po primernih poteh na udeleževanje naših državljanov.

To je samo par zgledov za to, kako si predstavljam delokrog društva, o katerem je govor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 3. julija 1924.

Molk, ki govori...

»Prišli smo semkaj, da obnovimo prislogo zvestobe Habsburžanom«...

Dr. Schager v Artstettenu 1. VII.

Sarajevski atentat je dogodek, ki predstavlja v svetovni zgodovini mejnik v njenem razvoju. Atentat je bil neposredni povod, da je izbruhnila svetovna vojna, ki je v njenih temeljih preobrazila vso Evropo. Dne 28. junija je bila desetletica tega znamenitega zgodovinskega dogodka. Časopisje vseh narodov na vsem svetu se je spominjalo te desetletnice, samo slovensko klerikalno časopisje, ki sicer skrbno beleži jubileje vsakega cerkovnika, je to obletnico popolnoma prezelo. Zaman smo dne 28. junija iskali v »Slovencu« vsaj vrstice, ki bi bila zabeležila ta zgodovinski jubilej. Niti besedice! Molk... Molk, ki pove več, kakor deset s največjo odkritosrčnostjo pisanih člankov!

Naši klerikalci se od leta 1914. niso spremenili niti za dlako v svojih nazorih in v svojem političnem prepričanju. Takrat jim je bil Habsburžan Fran Ferdinand posebej ljubljen njihov političnih in verskih težej, idol in malik, v katerega so polagali vse svoje nade in vsa svoja pričakovanja. S smrtjo tega njihovega malika so jim bili prekršeni vsi njihovi računi, zmešani vsi njihovi načrti in uničene vse njihove nade. Padli so takorekó z neba. Polastilo se jih je besno razočaranje, ki si je dajalo duška v naravnost patološkem sovraštvu proti onim, ki so bili povzročitelji tega atentata — proti Srbom. In to blazno sovraštvo še danes tli, ko je Nemeza že davno opravila svoj pravični posel, v njihovem srcu in jim narekuje politiko, ki hoče naš osvojenost in ujedinjeni narod zopet spraviti pod tuji jarem.

Povsem naravno je torej, da so klerikalni listi molče prešli preko te obletnice. Morali bi dati duška svoji žalosti, da so bile s atentatom uničene njihove nade in pokopani njihovi upi. Morali bi pretakati solze nad dogodkom, kakor avstrijski romarji, ki so 1. t. m. posetili v Artstettenu Fran Ferdinandovo grobnico in na usta dujaškega pol. ravnatelja dr. Schagerja slovesno izjavljali: »Prišli smo semkaj, da obnovimo prislogo zvestobe Habsburžanom.« Pa si niso upali dati odkritega izraza svojim čustvom. Zato so raje molčali, ker pač niso mogli in smeli govoriti tako, kakor jim je velevalo srce, niso pa hoteli pisati tako, kakor bi morali kot državljani svobodne Jugoslavije, ki bi je ne bilo, ako bi ne bil Gavrilov Princip izvršil svojega herojskega dejanja.

Najumestneje se jim je torej zdelo, da preidó preko sarajevske obletnice z grobnim molkom. A prav ta njih molk kriči in vpije do neba, da so naši klerikalci ostali to, kar so bili, — sluzniški protinarodne avstrijske misli, sovragi osvobodjenja in ujedinjenja jugoslovenskega naroda izven avstrijskega okvirja, elementi, ki še danes pretačajo grenke solze nad grobom »plemenitega cesarskega princa, tega največjega prijatelja Jugoslovenov, ki je moral s krvjo plačati, ker je hotel — klerikalno srečo, kakor je pisal »Slovenec« dne 6. julija 1914.

★ ★ ★

— Princ Pavle pride na Bled. Ta mesec pride na Bled princ Pavle s princezino Olgo. Po daljšem bivanju na Bledu odide princ Pavle v Zagreb, kjer se namerava stalno naseliti.

— Z dvora na Bledu. Kakor nam poročajo z Bleda, ostane kralj na Bledu še ves mesec in ne potuje v Topolo, kakor so poročali nekateri beogradski listi. Današnji beogradski jutranji listi prinašajo še nepotrjeno poročilo, da nameravata kralj in kraljica sredi meseca avgusta z Bleda odpotovati v Pariz. Včeraj popoldne je kralj sprejel v avdienci ministra n. r. dr. Gregorja Zerjavo. Avdienca je trajala eno uro. Nato je sprejel dalmatinskega poslanca dr. Mate Drinkovića. Na dvor k večerji sta bila povabljena češkoslov. poslanik Jan Šaha in posl.

Mate Drinković. Kralj ni napravil včeraj nikakega izleta.

— Poravnava obmejnih incidentov. Po poročilih iz Beograda je izravnava obmejnih incidentov, ki so ga izzvali italijanski finančniki s svojim napadom na jugoslovensko stražo pri Planini. Minister za notranje zadeve je premedil okrajnega glavarja Borštnarja v Logatcu in je tudi razrešen svoje službe poveljnik orožniškega oddelka v Logatcu. Postojnska zadeva, fašistiški napad na našega zastopnika železniške uprave Levičnika v Postojni, še ni poravnana. Italijanska vlada je samo odredila strogo preiskavo.

— Z ljubljanske univerze. Za dekana filozofske fakultete v študijskem letu 1924/25 je bil izvoljen gospod prof. dr. Ljudmil Hauptmann. Kot prodekan bo fungiral dosedanjí dekan prof. dr. Jovan Hadži.

— Proslava v Kranju. »Krajevna organizacija JDS v Kranju priredi v soboto, dne 5. t. m. ob 1/2 21. zvečer v Narodnem domu družabni večer, povodom izvolitve g. Ciril Pirca za župana mesta Kranja. Pri družabnem večeru svira orkester Narodne čitalnice in je preskrbljen tudi za ples. Popreje se vrši serenada in obhod po mestu. Zbirališče ob 20. zvečer pred Narodnim domom.

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v petek 4. julija ob 9. uri dop. v zborniških prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva, 2. Obvestila upravnega svetnika Narodne banke g. dr. Karla Trillerja o vprašanju kreditov pri Narodni banki za našo industrijo, trgovino in obrt, 3. Imenovanje zborniških zastopnikov v odborih obrtnih nadaljevalnih šol, 4. Poročilo računskih pregledovalcev o zborniških računskih zaključkih za leto 1923, 5. Vprašanje gospodarskega sveta, 6. Vprašanje ustanovitve okrožnega urada za zavarovanje delavcev v mariborski oblasti, 7. Predlogi gg. zborniških članov.

— Kdo hoče soditi? »Narodnemu Dnevniku« ni prav, da smo reagirali na njegov strel v hrbet napredne javnosti. Čudi se, kako smo mogli ožigosati to skrajno neumestno koketiranje s klerikalci in govori celo nekaj o lažnjivcih, ki pa niso tam, kjer jih išče on. Njegov včerajšnji članek, ki je po pravici vzbudil in naprednih vrstah ogorčenje, smo si ogledali še z druge strani. Prav zdi se nam, da ga je pisal nekdo, ki bi moral z veliko metlo pomesti pred pragom svoje preteklosti, predno se zaleti v naš list z neumnim očitkom, da se je navduševal za — Avstrijo. Kdor hoče kritizirati druge, mora imeti sam čisto vest in neomadeževano preteklost. Kdor hoče dati dobrane nasvete glede nacionalnega prepričanja drugim, mora biti sam moralno upravičen, kar pa v tem slučaju ni. Avtor dotičnega članka, če nas ne moti domneva, ki kaže s prstom precejšnje verjetnosti baš nanj, bi storil plemenito delo, če bi izprašal svojo vest. Niti deset let ni tega, ko je imel kot avstrijski ujetnik v Rusiji najlepšo priložnost, da sledi primeru drugih iskrenih Jugoslovenov ter stopi kot dobrovoljec v srbski odred v Odesi. Pa ni storil tega, ker je bil menda preveč zaljubljen v »presvitega cesarja«, temveč je lepo previdno čakal, da Avstrija razpade in šele, ko je bilo že jasno, da zmagajo zavezniške države, je post festum junaško pripadljal za drugim in tako sijajno posvedočil svoje nacionalno prepričanje. Mož spada med »dobrovoljce« vzorec 1918, ko je pokojna Avstrija že umirala. In danes si upa javno kritizirati druge ter jim dajati nasvete, kako naj delajo za narod in državo, dasi so ga zgodovinski dogodki morali šele prisiliti, da je postal Jugosloven. Pa recite, če ne gre temu »junaku« vsa čast in priznanje?

— Bosanski dijak v Ljubljani. Dijaki gimnazije v Banjaluki potujejo po sklenjenem šolskem letu po naši kraljevini ter pridejo v petek dne 11. t. m. tudi v Ljubljano, kjer prirede še isti večer v Filharmonični dvorani koncert, na katerem izvajajo izključno le razne jugoslovenske in narodne pesmi. Občinstvo opozarjamo, da danes na ta

koncert ter ga vabimo, da istega posejijo. Natančnejši spored v prihodnjih dneh.

— Reorganizacija politične uprave. Ministrstvo notranjih del pripravlja v smislu zakona o državni vrhovni upravi reorganizacijo politične uprave oz. ministrstva notranjih zadev. Spremeniti se imajo osobito funkcije referatov pri pokrajinskih oblasteh.

— Zagrebški nadškof v Bohinju. Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer si je letos izbral za svoje letovišče Bohinjsko. Prvotno je stanoval v hotelu Sv. Janez, sedaj pa se je preselil v duhovniški penzionat pri Sv. Duhu. Pravijo, da so na preselitvi vplivali govti duhovniški krogi, katerim ni bilo po volji, da nadškof stanuje v hotelu, kjer so nastanjeni izključno — posvetni gostje.

— Sodnijski izpit sta napravila pri višem deželnem sodišču v Ljubljani dne 20. junija t. l. avskultant okrožnega sodišča v Novem mestu Otmar Skale in dr. Viktor Breznik.

— Inženirski izpit. Elektrotehnik gosp. Ivan Tekavčič iz Ljubljane je napravil na tehniški v Brnu inženirski izpit.

— Radiotelefonska šola v Ljubljani. V smislu odredbe ministrstva pošte in brzojava se otvorijo radiotelefonske šole v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu, Novem Sadu, Subotici in v Splitu.

— Prijavni rok za IV. Ljubljanski velesojem, ki se bo vršil od 15. do 25. avgusta t. l., kakor tudi razpoložljivi prostori se bližajo svojem koncu. Nahajamo se v resnih časih, naša država in naše gospodarstvo preživlja težko krizo. Res je, da je splošna deviza štedenja, res je, da tudi, da so vzorčni velesojem vsled svojih obsežnih funkcij prvi poklicani blagodejno vplivati in zamašiti nastale vrzeli. To posebno, ker postanek velesojemov ni bil mogoče plod spekulativnih namenov, ampak osvojitvi tudi nov konzum in s tem samemu sebi znano pomagati, ker kdor ne raste ta pada. Ljubljanski velesojem je vsled svoje že pridobljene tradicije, dalje tudi od nasprotnikov priznane vzorne organizacije in priljubljenosti do sedaj še vedno kar najbolje uspel. Po došlih prijavah, po zanimanju kupcev, ki se že oglašajo z informativnimi vprašanji, ter po najboljšem propagandi, je tudi uspeh letošnjega velesoja zasiguran. Vsled počasnega z najvišjega mesta, s prevzetjem protektorata po Nj. Vel. kralju, se pa razvije gotovo v pravo manifestacijo slovenskega dela in pridnosti. Vsi oni, ki še niso poslali prijavnice, naj to nemudoma stori.

— Vojaško službovanje absolventov dvorazrednih trgovskih šol. Zaradi neorjektivnosti in napačnih informacij v zadevi vojaškega službovanja absolventov dvorazrednih trgovskih šol se nanažnjo, da imajo imenovani absolventje pravico za dijaški rok in polaganje izpita za rezervne castnike. Toliko v vednost absolventom in štete v dotičnem spisku, ki obsega zavode, katerih absolventje imajo pravico za dijaški rok. Z navedbo, ki izide v prvi prihodnji številki vojnega lista, bo pa ta pomota korigirana in bo priznana absolventom dvorazrednih trgovskih šol pravica za dijaški rok in polaganje izpita za rezervne castnike. Toliko v vednost absolventom in tistim, ki se nanovo vpisujejo na dvorazredne trgovske šole. — Josip Gogala, ravnatelj trgovske šole v Ljubljani.

— Ugotovitev. Pri podoknici kumclorjunaškega prapora ge. Derendovi, je pel pevski zbor Sentjakobskega naprednega društva in ne kot je bilo pomotoma navedeno »Pevsko društvo Krakovo-Trnovo«.

— Invalidom. Deželno sodišče v Ljubljani, oddelek XIV. obvešča s tem vse invalide, vojne vdove in v invalidskih stvarih zainteresirane stranke, da so invalidski posli v Sloveniji, ki se tičejo pokojnine (invalidne), razdeljeni od 1. julija 1924 na deželno sodišče v Ljubljani ter okrožno sodišča v Celju, Mariboru in Novem mestu. Za pristojnost je merodajno bivališče invalidov, vojne vdove itd. Pri strankah, ki bivajo stalno v inozemstvu, se ravna pristojnost po njihovi domovni občini.

— Občni zbor Tujsko prometne zveze. Po zaključku včerajšnjega občnega zbora »Tujsko-prometne zveze, so sledile volitve in je bil izvoljen ta-le odbor: predsednik dr. Rudolf Mar, za odbornike: dr. T. i. c. ar, zdravnik v Ljubljani, dr. Šter, ravnatelj drž. zdravilišča v Rogški Slatini, Fran Kavčič, preds. gostinjske zadruge v Ljubljani, Herman Tome, župan na Bledu, dr. Hubert Souvan, finančni prokurator v Ljubljani, g. Vidic, centr. nadz. direktor drž. žel., Ivo Šubic, magistratni ravnatelj v Celju in Josip Lavtizar, duhovni svetnik iz Rateč. Za namestnika so bili izvoljeni: dr. Rudolf Andrejka, preds. društva za povzdigo mesta Ljubljane, dr. Vladimir Knaflitz, tajnik SPD, Alojzij Tykač, gen. ravnatelj Ljubljanske banke, dr. Senjor, preds. podružnice SPD v Mariboru, Alojzij Rihteršič, okrajni gozdar v Celju. V nadzorstveni svet so bili izvoljeni: Prohaska ravnatelj podr. Prve Hrv. šted. v Ljubljani, Jean Schrey, podpr. trg. in obrtniške zbornice v Ljubljani in Jakob Zupančič, ravnatelj realke v Mariboru. H koncu je bila odposlana po zdravna in zahvalna brzojavka ministru za trgovino in industrijo dr. Krizmanu v Beogradu.

— Občni zbor »Hipotekarne banke«. V torko dne 1. julija 1924 se je vršil redni občni zbor »Hipotekarne banke jugoslovenskih hranilnic« v Ljubljani, na katerem so bile zastopane skoraj vse delničarke. Predsednik dr. Oton Fetič je na kratko očrtal splošni položaj zavoda, ki je povsem ugoden. Poročilo, ki ga je podal ravnatelj Ivan Mikuz, rekapitulira zgodovino zavoda od njega ustanovitve kot »Kranjske deželne banke, do preustroja za sedanjo obliko delniške družbe, ki se je izvršila po prevzitu in gospodarjskim razmeram. Po tej presomvi se je pričelo živahnejše poslovanje zavoda, posebno vsled tega, ker je odpadla ovira, ki je prej šla v zavod omejevala samo na teritorij bivše vojvodine Kranjske. — Občni zbor je na podlagi poročila nadzor-

stva soglasno odobril predložene letne račune, podelil absolutorij upravnemu in izvršilnemu odboru ter pritrdil predlogu upravnega sveta glede izplačila 100-odstotne dividende in porabe svetlega čistega dobička. — V nadzorstveni svet so se izvolili vsi dosedanjí člani ter mesto izstopivšega g. J. Bukovca g. Fran Pettnar, višji knjigovodja Mestne hranilnice ljubljanske. — Končno je občni zbor sprejel predlog upravnega sveta, da se naj v najkrajšem času skliče izredni občni zbor v svrhu zvišanja delniške glavnice in tozadevno spremembe pravil. 4371

— Občinske volitve v Velikem Bečkereku. Dne 26. junija so se v Velikem Bečkereku vršile občinske volitve. Zmagala je lista združenih radikalov in samostojnih demokratov, ki je dobila 302 glasova, a lista združenih zemljoradnikov, Davidovičevih demokratov ter grupe Protča in Mihajloviča, katere so celo podpirali socialisti in »neodvisni«, je dobila samo 151 glasov.

— Črna roka v Beogradu. Tudi v Beogradu se je pojavila »Črna roka«. Znani ruski milijonar Dimitrije V. Sirotkin, ki biva v Beogradu, je dobil preko nekega 42-letnega dečka, ki ga vsled svoje zvestosti in drznosti v Beogradu splošno nazivajo Jackie Coogan, tri pisma, v katerih mu »Odbor petorice« pretil, da ubije njega, ali koga od njegove rodbine, ako ne položi omenjenemu odboru 50.000 Din. — Policija je člana »Odbora petorice« aretirala v osebi Rusa Vasilija Sidorovskega. Izjavil je, da je bil vsled težkega materialnega položaja prisiljen to storiti.

— Še o ponarejenih potnih vizumih. Poročali smo pred kratkim, da je zagrebška policija prejela celo družbo ponarejalcev potnih vizumov. Glavna inicijatorja Martin Juran in Lovro Puhek, ki sta pobegnila, sta se sedaj sama javila sodišču.

— Spalna bolezen v Zagrebu. V zagrebški zakladno bolnico je bila prepeljana sluzkinja Alojzija Kastinger, ki je pred tremi dnevi zaspala in se dosedaj še ni prebudila. Dobila je spalno bolezen.

— Vojaški koncert danes in vsak četrtek na vrtu hotela Struželj. Vstop prost.

— Chinoferrin kima železnato vino je najboljšo sredstvo proti slabokrvnosti, boleznim v želodcu in najboljšo okrepčevalno sredstvo pri rekonvalescenci. Dobiva se v vsaki lekarni. Zahtevajte edino le Chinoferrin, kateri je najboljši.

Današnje prireditve v Ljubljani.

KINO TIVOLI: »V potujočem cirkusu.«
KINO LJUBIČKI DVOR: »Start dom« (Paramount film).
KINO IDEAL: »Ljuba mržnja.«

Nočno lekarniško službo imajo:
J. Jošt, Sp. Šiška, Celovska c. 26;
J. Prohaska, Jurčičev trg 2;
A. Ustar, A. Sv. Petra cesta 78.

Konzulati v Ljubljani:

Češkoslovaška: Breg 8/I.
Belgija: Urad ljubljanskega veleposlana.
Avstrija: Turjaški trg 4/II.
Francija: Dunajska cesta (Ljubljanska kreditna banka).
Italija: Zrinjskega cesta 3/I.
Portugalska: Dunajska cesta 33.

Prepričajte se

in videli boste, da kupite moške in dečje obleke najlepše in najceneje

v modni in konfekcijski trgovini

Fran Lukič, Pred škofijo 19

3510

IZ CELJA.

—c Prostovoljno gasilno društvo v Gaborju glaslovljavo dne 3. avgusta t. l. svoj na novo urejeni gasilski dom, gasilsko orodje in društveno zastavo. Pri tej priliki se bo vršila velika ljudska veselica, spojena s tombolo.

—c Pasji kataster za mesto Celje. Mestni magistrat objavlja razglas, glasom katerega morajo vsi lastniki psov v mestu Celju pse privedi v dneh od 4. do 12. julija v sobo št. 2 mestnega magistrata, da se tam popiše, ker se bo na podlagi tega popisa sestavil pasji kataster za mesto Celje. Proti strankam, ki se tem pozivom ne bodo odzvale, se bo postopalo po tozadevnih kazenskih določilih.

—c Sestanek narodno-naprednih volitev v celjski okolici se vrši danes v četrtek dne 3. julija ob 20. zvečer v gostilni Božič na Bregu.

—c Aretiran je bil radi tavnine sladkorja pri Nabavljalni zadrugi v Celju Jakob Krajnc, ki je bil pri omenjeni zadrugi zaposlen kot težak. Sumi se, da je Krajnc izvrševal tatvine pri omenjeni zadrugi že dalj časa.

IZ MARIBORA.

—m Nov list. Dne 2. t. m. je izšel mnogo omenjeni tednik »Narodni gospodar«, glasilo radikalne stranke. List je namenjen kmetkemu ljudstvu in je po obliki in crkah stihlen »Slovenskemu Gospodarju«, da se ga lahko zamenja.

—m Narodno gledališče. Te dni zaključuje upravn. Narodnega gledališča letošnjo sezono z opereto »Mam'zelle Nitouche«. Nadejati se je, da bo ob novi sezoni končno urejeno gmožno vprašanje, ki stalno ogroža obstoj tega našega kulturnega zavoda.

—m Mariborska kronika. Draga ljubzen. Alojzij J. se je spoznal v košatem mariborskem parku z nekim nočnim metalikom, ki mu je v spomin na sladke urice zavzete ljubzen odnesel 100 Din. Lojzetu pa se je zdelo ljubzen predraga in je devotko ovadil policiji. O zadevi bo razpravljalo sodišče. — Na Tržaški cesti je neki Josip V. z zračno puško streljal na igrajoče se otroce. Bil je aretiran. — V Zrkojih (mariborska okolica) so tatovi zadnje čase obiskali

več posestnikov. Odnegli so Antonu Štorkniku več ženske obleke v skupni vrednosti 2400 Din. — Istega dne so obiskali tudi posestnika Marijo Koršen, kateri so odnesli 500 Din gotovine in 300 Din vredno čeljusto kožo.

—m Neurje v Pesnici. V Pesnici je 1. t. m. zvečer divjala silna nevihta, pri čemur je treščilo v hišo posestnika Ungerja v Gašniku, občina Pesniški dvor. Strela je ubila posestnika Ungerja, njegovega sina pa omamila in so nezvestnega prepeljali v mariborsko bolnico.

—m Iz »Vinarstva«. Mariborski »Tabor« bo iz tehničnih ozirov od današnjega dne dalje izhajal dnevno samo na dveh straneh, ob sobotah pa na 4. Za čas skrajne izdaje »Tabora« stane list samo 10 D mesečno. — Glasom odredbe mariborskega velikega župana je prepovedana raba nemških kraljevinih imen, ki se morajo nadomestiti z uradnimi (jugoslovenskimi). Radi tega bo tudi »Marburger Zeitung« izhajala v bodoče pod naslovom »Mariborser Zeitung«. Istotako mora spremeniti tudi ultranemško glasilo celjskih Nemcev »Cillier Zeitung« svoj naslov v »Celler Zeitung«.

—m Izlet Glasbene Matice na Pohorje. Mariborska »Glasbena Matica« priredi v nedeljo 6. julija izlet na Pohorje. Pevci se zberejo že v petek popoldne na Kralja Petra trgu.

—m Zaključek sezone Narodnega gledališča. Z ozirom na še zaostale abonemente se je podaljšala do 6. julija.

—m Neurje, V torko zvečer je s severa prihrla nevihta s silnimi nalivi. Napravila ni nobene škode. Med nevihto se je pač bil skalo, a malo grmelo.

Turistika in sport.

— S. K. HERMES vabi tem potom vsa športna društva in klube na svojo veliko vrtno športno veselico, ki se vrši v nedeljo 6. t. m. v gostilni Ferija-Slibar v Sp. Šiški. Pridite vsi!

— Wejsmüller v Parizu. Znani fenomenalni ameriški plavac Weissmüller je prišel v Pariz in je pri treningu v olimpiškem bazenu dosegel v plavanju na 100 m sijalen čas 59,2 sek.

— Spremenitev angleških nogometnih pravil. Internacional Board, komite za ureditev pravil v Angliji, je izdal sledečo naredbo: Paragraf 13 se precizira v toliko, da tekmo sodnik ne sme prekiniti, razen v slučaju, da je kdo od igralcev težko poškodovan. Igralci so upravičeni sodniku postaviti vprašanje o vzrokih njegove odredbe, nasprotno pa se o odgovoru ne sme diskutirati. Goal, ki je padel iz kota, se prizna.

Društvene vesti.

— Kolo jugoslovenskih sester priredila vsem gospodinjam voščilo za parkete »Jelka«, ki ga izdeluje g. Zalaznik in od katerega ima Kolo del dobička. Odbornice so izdalek preizkusile in izdalek toplo priporočajo. Isti izdelovatelj nudi tudi čistilo za čevlje, ki se je izkazalo prav tako dobro kot ono za parkete. Oboje naj gospodinje zahtevajo pri svojih trgovcih.

— Gasilno društvo »Tobacne tovarne« v Ljubljani proslavlja dne 6. julia t. l. 50-letni jubilej, z veliko vrtno veseljo na Tržaški cesti št. 5 (pri Krčoni). Zabeležimo tudi ob 15. uri. Za dobro kapljico in postrežbo preskrbljeno, k obilni udeležbi vabi odbor.

— Orjuna št. Jakob-Krakov-Trnovo pozivlja vse svoje člane in članice na važen sestanek, ki se vrši v soboto dne 5. t. m. ob 1/2 9. uri pri »Mraku«, Rimska cesta. Udeležba strogo obvezna. Odbor.

— Moška in ženska podružnica Ciril in Metodove družbe v Sp. Šiški priredita dne 5. julija na Šišenskem hribu v »Kozlovi« dolini — kres. Začetek ob 20. Sodeluje godba Jug. železničarjev. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Češkoslov. Obec v Ljubljani oslavi památku Mistra Jana Husi v soboto dne 5. t. m. v 20. hod. u Mraku, a vyzývá členstvo k hojné účasti. Hosté vítáni.

Izpred sodišča.

— Hud invalid. »Jože Kobal! Vi ste invalid, pa jako hud človek. Veste kaj vam očitajo?« Vem, g. sodnik, pa jaz nisem kriv. Penzijo so mi pošli, pa sem bil razburjen in sem malo preveč govoril. Na pregledovanju invalidov, so me malo potrkali dohtarji, še 2 minuti ni trajalo, pa sem bil zdrav in brez penzije. »To ni nobena komisija!« No, potem ste pa sosedu polomili ograjo njenega vrta in ste ji razburskali nasajen kompir. Gospod, tudi to ni bilo tako hudo, to je bil navaden prepir med sosedu. Po zavrnem dokazovanju je bil Jože Kobal oproščen radi poškodbe tuje lastnine, obsojen pa je bil po § 104 s. k. z. na 1 dan zapora ali pa 50 Din globe, kakor in stroške. Pod kostanj v Zvezdi je ukradel neki Anton Princ tovarišu Tugomiru Ivici, ki je zaspal na klopi, nahrbtnik, v katerem je bilo nekaj obleke in perila, in zmislo suknujo. Za to prijaznost ga je nagradilo sodišče s 4 meseci težke ječe. — Radi žaljenja orožnikov in prepovedanega povratka v Slovenijo je bil obsojen že od leta 1910 iz naših krajev pregnan posipač Anton Pichler, ba je izučen brivec, doma v Karlovcu. Pichler je ugotvil, da je bil prepričan, da je preobrat ukinil tudi njegov izgon. Dobil je en mesec in ga bodo poslali po prestani kazni zopet domov. — Dallyngled ga je izdal. Dne 17. maja so prijeli obmejni finančniki prehačja Fr. Čudna iz Save na Gor. Mož jih je prosil, če sme na stranišče, kar so mu seveda dovolili. Ker pa se jim je zdelo ta prošnja malo sumljiva, so šli pogledat z njim in so res našli v stranišču dallyngled, last Antona Pristova pri Sv. Križu, katerega so dobro poznali. Ugotovili so na to, da je Čuden ukradel poleg dallyngleda tudi 600 D gotovine. Mož je tatvino dallyngleda moral priznati, zanikar pa je tatvino denarja, kar pa mu ni dosti pomagalo. Obsojen je bil na 4 mes. težke ječe.

Gospodarstvo.

Zagrebska trgovska in obrtniška zbornica.

PLENARNA SEJA.

Poročilo predsed. Vladimirja Arka. Trgovska zbornica v Zagrebu je imela dne 1. t. m. svojo plenarno sejo. Otvoril jo je predsednik Vladimir Arko z daljšim nagovorom, ki naj ga vsled splošne in programatične važnosti povzamemo v najvažnejših mestih. Dne 29. majnika l. i. ste me, je dejal predsednik Arko, počastili s svojim zaupanjem in me izvolili za predsednika te visoke zbornice. Taisti dan sem vam označil smer, v kateri nameravam voditi zbornično delovanje, vpoštevajoč vsakčas razvoj trgovine, obrti in industrije ne samo v okoliših te zbornice in naše ožje, temveč vseljne naše domovine. Ker od tedaj že poteka leto dni, smatram za svojo dolžnost, da zborničnemu svetu narišem v glavnih potezih vse, kar se je ukrenilo v tem času.

Ker sem bil prepričan, da mora naša zbornica biti in delovati v stiku ne samo z vsemi pridobitnimi organizacijami, marveč tudi z vlado in ministri, sem si prizadeval tudi v tem smislu. Reči moram, da je bila ta moja naloga najtežja.

Naša zbornica, katere se ni dokaj vpoštevalo, stoji danes v prvih vrstah vseh zbornic. In sicer največ radi tega, ker zasleduje povsem lojalno gospodarsko politiko. Saj zahteva za svoje člane le to, kar je utemeljeno v pravicah, zajamčenih z ustavo in v enakopravnosti vseh državljanov. V mnogih zadevah nas je vlada in sta nas gg. trgovski minister dr. Hinko Križman in finančni minister dr. Milan Stojadinović kar najljubeznivejšje podpirali. Njihovo veliko razumevanje naših gospodarskih vprašanj je prav zelo olajšalo zbornično delovanje in pripomoglo, da smo dosegli zelo pogosto za vse gospodarsko zelo koristne odredbe. Zbornično predsedstvo in pisarna je tudi storila vse, da se zahteve našega gospodarskega življenja čim preje in ugodneje obistini. Ves zadovoljen ugotavljam, da je trgovski minister na kongresu v Skoplju določil princip gospodarske upravne dekoncentracije, o kateri sem jaz že lani izrekel svoje mnenje. Kot zbornični predsednik sem opetovano zahteval od vlade, da naj se sekcije gospodarskih ministrstev ne likvidirajo, marveč naj se vsaj za ta ministrstva ustanovijo posebna ravnanstva v gospodarskih glavnih središčih, za več gospodarskih departementov skupaj, ker se je razdelitev naše države v departemente izvršila v političnem, ne pa v gospodarskem smislu. Minister dr. Križman je z velikim razumevanjem naših gospodarskih razmer podaljšal oziroma odložil likvidacijo sekcij v svojem ministertvu dotle, dokler referenti pri velikih županijah v departementih vseh dosedanjih njihovih poslov ne morejo prevzeti. Ta ukrep je vreden vse hvale, ne more nas pa zadovoljiti. Kajti naše gospodarsko življenje ni osredotočeno v upravah departementov, marveč ima lastna posebna pridobitna središča, kjer se spaja gospodarski življenjski več komitativ. Imenovanje takih referentov tedaj ni potrebno, morda celo škodljivo. Vseled tega je največje važnosti ustanovitev prej omenjenih direktij. Od prevrata sem do danes so se vsa vprašanja gospodarskih krogov izražala v politične svrhe tako, da je imelo gospodarstvo več škode nego koristi. (To velja tudi za naš! Op. ur.) Le malo poslancev se je potezalo za gospodarske težnje. V sedanjih skupščini nahajamo le prav redke poslance, ki imajo potrebno strokovno znanje ravno za ta najvažnejša vprašanja. (Tudi to podpišem z obema rokama. Op. ur.) Žalostno je pa, da prav nobena stranka ni po- in dokazala zadostnega razumevanja za gospodarska vprašanja. Najmanj ga je imela skupščina sama, ki do danes nima zakona o gospodarskem svetu. Naše prizadevanje za sklicanje tega sveta je znano. Izdelane so že glavne smernice za gospodarski svet in določena je komisija za osnutek tega zakona. Na razpolago je tudi ožja komisija, ki je izvoljena od beogradske, zagrebske in ljubljanske trgovske zbornice. Dokler se gospodarski svet ne ustanovi, dotlej po mojem mnenju gospodarski krogi ne morejo pričakovati boljših časov in razmer, vsled česar je treba z združenim nastopom zahtevati in izposlovati zakon o gospodarskem svetu.

Predsednik Arko je potem omenil Medjimurje, ki žali bog v zbornici nima š svojega zastopstva, vskljub temu, da je zbornica že v septembru naprosila ministertvo, naj se zbornični okoliš razširi za dva okraja. Ministertvo je odgovorilo, da se zbornični zakon, ki določa šest članov, ne more z naredbo zpremeniti in da se reši v uradni

pri prihodnjih volitvah, ker do tedaj dobimo že nov zbornični zakon. Na vse opetovane zahteve je minister dr. Križman obljubil izpolnitev te zahteve in bode Medjimurje, kakor je upati, na prihodnjem občnem zboru že zastopano.

Glede razširjenja zborničnega delokroga je omenil predsednik Arko, da je trgovskemu ministertvu že predložil vse predloge in sklepe zbornice. V smislu sočasnih sklepov trgovske in obrtne zbornice v Senju in gospodarske konference na Sušaku naj se zbornica v Senju združi z zagrebsko, v Senju in na Sušaku pa naj se ustanovi zbornični pisarni kot pododdelka zagrebske zbornice in njene organizacije. Vseled vmešavanja nepoklicanih krogov še do danes ministertvo ni odobrilo teh predlogov. Upam pa, je dejal predsednik Arko, da se to zgodi v najkrajšem času že v interesu gospodarskih krogov v Senju in na Sušaku in demetujem vse vesti raznih časopisov, če da je ta akcija naprejena zoper Beograd ali da ima kak separatističen namen na gospodarskem polju. Naša zbornica pa mora skrbeti za razvoj našega edinega izvoznega pristanišča v severnem Jadranu, ker je najbližja postavna gospodarska organizacija in se je tudi do sedaj vedno zavzemala za gospodarski napredek v Primorju. Vsekako ima na tem razvoju vsa trgovina v Hrvatski in Slavoniji svoj veliki interes.

Zgradba sušaškega pristanišča pa nima samo za hrvatsko gospodarsko delovanje, marveč tudi za Slovenijo in Vojvodino svoj veliki pomen. Naj se tedaj obedve pridružita našemu predlogu, s čimur se vsaj za prvi hip odopore nemogoči situaciji, da namreč Sušak nima prav nikakega postavnega zastopstva svojih gospodarskih interesov. Vkljub temu je naša zbornica ukrenila marsikaj uspešnega dela tudi v tem oziru in je pripravljena zlasti tudi glede združitve s Senjom doprinese še marsikako žrtv v prosepah našega gospodarstva in naše domovine.

—g Novošadska blagovna borza 2. jul. Na produkti borzi notirajo: Pšenica bačka 17 vag. 315—317,50; oves bački 1 vag. 285; koruza bačka 26 vag. 235—237,50; moka baza »0« 9 vag. 460; »0« Solun, 475; »0« 240; »0« 385; »0« 360; »0« 310. Celokupni promet 53 vagonov. Tendence v pšenici slaba.

—g Tržne cene v Mariboru. Novi tržni cenik izkazuje v glavnem malo sprememb. Čudno je, da izkazuje podražanje žita in moka za povprečno 25 para in sicer: pšenica 3.50 (3.25) za kg, rži 3.50 (3), ajda 304 (3), pšenična moka št. »0« 6 (5.75), št. »0« 5.25 (5), št. »0« 4.50 (4), št. »0« 4.50 (4), po cenilo se je proso 3.50 (4), ješpren 6 (6.50). Podražilo se je novo vino 14—20 (12—15), sladkor v kristalu 19.50 (18.50) v kockah 22 (21), kvas 35 (33), bučno olje 34 (33). Po cenila se je zelenjava zgodnji krompir od 9 na 3.50—5. Na trgu se v novem času sicer nahajajo za glavna živila tržne cene, katerih pa se navadno nihče ne drži.

—g HMELEJ. VIII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov v Savinski dolini in njeni okolici. Zalec, SHS, 1. julija 1924. Zopet se zamore o stanju hmeljskih nasadov poročati le ugodno. Dela v hmeljiščih so več ali manj že dovršena. Le redkoke se nahajajoč zgozdnji hmelj je že v najlepšem cvetju, oziroma že prehaja v koblje, srednje ravni hmelj prikazuje cvetni nastavke, kateri pa glede množine ne izpolnjuje naših nad, pozni hmelj pa dobiva obilo panog. Upamo prej ko slej na dobro letino. —Društveno vodstvo.

—g Vzorčni semenj v Napolju. V Napolju se vrši letos IV. vzorčni semenj od 16. do 30. septembra.

—g Oglasi. (Podatki pri Trgovski zbornici v Ljubljani.) Dobava zakovic. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Zagrebu se vrši 21. julija oteralna licitacija glede dobave 50.000 kg zakovic. —Dobava firneža. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se vrši 21. julija oteralna licitacija glede dobave 8000 kg čistega lanenega firneža. —Dobava lesnega oglja. Pri ravnatelstvu drž. železnic v Subotici se vrši 21. julija oteralna licitacija glede dobave 10 vagonov lesnega oglja. —Dobava podložnih plošč in usadke za matice. Pri ravnatelstvu drž. železnic v Zagrebu se vrši 22. julija oteralna licitacija glede dobave 5400 kg podložnih plošč iz železne pločevine in 700.000 usadke za matice. —Dobava pločevine. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje oteralno licitacijo na 7. julij za dobavo 6000 kg pocinkane železne pločevine 2000 x 1000 x 0.65 mm. —Prodaja glauberjeve soli. Pri ravnatelstvu drž. železnic v Subotici se proda 22. julija na javni dražbi okoli 1400 kilogramov mešane kristalne in kalcinirane glauberjeve soli.

—I. Radić. Vočarstvo i povčarstvo. Upravo je izašlo novo izdanje ove poznate knjige profesora bivšeg kr. višeg gospodarskog učilišta u Križevcima g. Ivana Radića, buduću da je prvo izdanje već dugo posve raspačano. Knjiga donosi sve ono, što je potrebno znati naprednom vočaru i vrtlaru. Tako su poglavlja o uzgojanju voćaka, o cijepljenju, o sadjenju, o njezi voćaka, o bolestima i štetnim životinjama po vočarstvu, o branju i sušenju voća, počinju. Knjiga je razvijena od 1904.

čnog vina i žganice, kuhanju pekmeza, o svem orudju i napravama itd. Taj dio donosi 133 lijepe i jasne slike. U drugom dijelu govori se o uređivanju vrta i obradivanju povrća (za svako posebno), o škodljivim životinjama i obrani od njih, o uređenju školskih vrtova itd. Cijela knjiga ima blizu 150 str. velikog formata i 170 slika. Preporučujemo ovo izdanje poznatog našeg stručnjaka našim gospodarima ako i učiteljskom pomladu. —Cijena Din 25.—, poštom Din 30, a naručuje se kod: »Narodne Knjižnice«, Zagreb, Vojniška 13.

—g Revizija železniških tarifov. Ministertvo trgovine in industrije dr. Križman je odredil podrejenim organom, da zbirajo podatke za revizijo sedanjega prometnega tarifa. Pozvane so tudi meročajne trgovske in industrijske korporacije, da predlože konkretne predloge, ki se bodo potem razpravljali na medsebojni tarifi konferenci.

—g Oficielni kurz dinarja. Finančno ministertvo je danes objavilo oficijelni kurz dinarja, veljaven za čas od 1. do 31. julija t. l. Kurz je tale: 1 napoleonor 295 dinarjev, turška lira 328, angleški funt 359, dolar 82, 100 fr. frankov 441, 100 švic. frank. 1453, grška drahma 150, 100 italijanskih lir 356, 100 ek 243, 100 madž. K 0.10, 100 rom. lejev 36.50, 100 bolg. levov 56, 100 peset 1110, 100 holand. goldinar. 31000, 100 aK 0.1160, 100 belg. frank. 383, 1 milijon poljskih mark 12.50.

—g Tudi v Ameriki produkcijski zastoj. Po ameriški produkcijski statistiki se kaže industrijski zastoj tudi v Zedinjenih državah. Jeklena industrija posluje sedaj s komaj 50 odstotki svoje kapacitete napram 90 in še več odstotkom pred dvema mesecema. Pridelala je v maju samo 2.63 mil. ton nasproti 4.19 mil. meseca marca. Posebno velik je vpadek pri železu, ko je majska produkcija z 2.62 mil. ton zaostajala skoro za tretjino za mesecem aprilom. Ako je pomenil april za avtomobilsko industrijo prvi vpadek, se bo cenila majska številka s 300.000 vozov še za 19 odstot. nižje. Tekstilna kriza prevzema posebno jug. Delovni trg se je poslabšal skoro v vseh gospodarskih panogah in povprašanje po delu pričinja prevladovati nad ponudbami.

—g Polomi in insolvence v inozemstvu. Na Dunaju je velika tverda za tkanine Stern in Morgenstern, 1 kraj. Neutorgasse 10, v plačilnih težavah. V Budapešti se že dlje časa mae neka zasebna banka, katere ime pa se še skriva. Zaradi tega vlada precejšnje razburjenje v vseh zasebnih bankah v Budapešti. Pozemkova banka je imela 21. pr. m. občni zbor, kjer se je ugotovilo, da znašajo izgube in pasiva malo manj nego 200 milijonov K. Vzroki tega ogromnega poloma so zelo raznovrstni, glavni je lahkomiselnost pri posojilih, ki so se dajala mnogim nerealnim tverdam. Likvidacijski odbor je suspendiral nekaj ravnateljev in jih ovadil kazenski sodnji.

—g Narodna banka je imela pretekli petek sejo upravnega odbora, kjer se je v prvi vrsti razpravljalo o povišanju obrestne mere. Bajle delničarji Narodne banke zahtevajo že dlje časa, da se diskont poviša od 6 na 7 odstotkov, lombard pa od 7 na 8 odstotkov. Vladni zastopniki so se izrekli zoper to namero in zahtevo delničarjev Narodne banke, češ da je v gospodarskih krogih povzročilo precejšnjo nevoljo, ker bi se s tem pač vsako upanje na pričakovano znižanje privatne obrestne mere onemogočilo in pokopalo. Predlog delničarjev na zvišanje je bil odklonjen. Zanimivo pa je dejstvo, da se je sploh poskusilo predlagati baš v sedanjem času zvišanje oficijelne obrestne mere.

—g Pomorska država brez pomorstva in luk. Zagrebški »Obzor« prinaša v gospodarskem delu daljšo razpravo o našem pomorstvu ter prihaja do zaključka, da smo sicer pomorska država, toda brez pravega pomorstva in brez modernih luk. List graja vlado, da se v tem oziru ne povsne do večjega graditeljnega programa.

—g Amerika trpi na preobilici zlata. V Evropi primanjkuje zlata, Amerika pa ga ima preveč. V Zedinjenih državah je kovinska inflacija tako narastla, da iščejo ekonomisti in državni sredstva, da se odopore tej inflaciji. Preostanki v bilanci plačil, ki se niso mogli stalno naložiti v Evropi, so dosegli vsoto 25 milijard zlatih frankov. To je zlato, prihajajoče skoraj izključno iz Evrope. —Povzročilo je tak narastek kovinskega obtoka, da je denar izgubil tretjino svoje vrednosti napram cenam blaga. Zedinjene države so prisiljene nalagati del zlata v »Federal reserve Board« nad potrebnim kreditom, ali pa si iščejo načine, da ga naložijo v inozemstvu. Cene blaga, narastle v razmerju s to inflacijo, zmanjšujejo možnost izvoza, dočim zunanost dobiva večjo priliko za uvoz svojih produktov v Ameriko, to je zadeva, ki bi bila zelo koristna, da se doseže ravnotežje med uvozom in izvozom, ako bi bila evropska situacija resnejša. Zedinjene države so dobile tako, zajemajoč evropsko zlato, žalosten dar, ker od njega prihaja velika premaknitev ameriškega premoženja in podražitev produktov. Kovinska inflacija ima v Zedinjenih državah enake posledice papirne inflacije v tolikih evropskih državah, zato pa se mora boj proti njej vršiti na enak način.

To in ono.

OH, TE ŽENSKÉ!

Italijanski listi obirno poročajo, kako je zadnji obisk Rafa Tafari, abesinskega princa in regenta, povzročil pravo revolucijo med visokimi rimskimi damami. Povodom svojega obiska je bil princ vedno ogrnjen z belo haljo, vezano z zlatom; bil je golglav, brez nogavice in na nogah je imel zlate sandale. Črn obraz, kosmate in močne roke in noge, a lepi črni lasje in črna brada so zmešali glavo več boljnim damam, ki so se divile junaškemu princu in ga povsod obisipavale z žarkimi pogledi. Zlasti se je občutil kontrast med tem kosmatim črnim barbarim vladarjem, odetim v togo, in med modernimi ljudmi, obritimi, brez brk in brade, napudranimi in lakiranimi. Če se upošteva še neobičajno sentimentalni izraz abesinskega princa in oči, polne afrikanke melanholije, potem je jasno, da so rimske »boljše dame« norele za njim.

Princ je dobil nebroj ljubavnih pisem in pozivov na intimne čajanke, tudi tete te a tete te s plemenitašinjami. Zlobneži trde, da se je enemu vabilu odzval in ...

Znano je, da bi bila vsaka ženska rada lepa in v tem oziru ne zaostajajo tudi zastopnice tujih plemen. Zenske v Afriki si nadevajo v ušesa in v nos dolge uhane, druge se krase z biseri in zobovi ubitih živali itd. Originalne pa so tibetanske krasotice, ki se silno žrtvujejo za svojo lepoto. Neki angleški potnik je imel priliko opazovati, kako si žene iz Tibeta skušajo ohraniti lepo kožo, in opisuje dogodek takole: Žene v južnem delu Tibeta čakajo samo, da solnce zaide in se takoj nato namazejo z maslom po obrazu, na vratu, po rokah in prsih in sploh namečejo na sebe toliko masla, da skoraj plavajo v njem. Tako namazane in gole ležijo spat. Ne v š kako se strinjajo s tem, vendar vsekakor pa so obzaložanja vredni ... Zjutraj tibetanka vstane in se potrese s pepelom. Po tej prvi proceduri sledi druga. Žena vzame neko grobo tkanino in se obriše ter drgne zlasti mesta, kjer se je pojavila kaka guba. Nato se umije s toplo vodo, nakar postane koža zopet suha in gladka. Anglež pripoveduje, da je voda, ki je tekla s telesa, sličila pomijam ...

Hm, zares idealen način olupševanja telesa!

SLIKE IZ RUSKEGA SELA.

Izmed ostalih važnih ruskih problemov je posvetil XIII. komunistični kongres v Moskvi posebno pažno razmeram v današnjem ruskem selu. Temu vprašanju so se zlasti posvetili N. Krupskaja, vdova Lenina, in predsednik Centralnega izvrševalnega odbora Kalinjin. Proučili so zlasti kulturna in šolska vprašanja v notranjosti Rusije, posvečujoč posebno pažno rezultatom socijalne razviritve, ki jo je prinesla nova ekonomska in socijalna politika. Razen tega so kongresu predložili velik del materiala in avtentičnih poročil takozvanih vaških dopisnikov, ki poročajo listom o razmerah v ruskem selu v kulturnem, političnem in ekonomskem pogledu. Ti dopisniki pa imajo popolno svobodo tudi glede izbiranja materiala, in tako poročajo listi precej tendenciozne vesti. V naslednjem reproduciramo nekoliko takih sličic:

I. Selo Vilovatov je še v živem spominu zaradi silne lakote, ki je tu vladala. Po selu sedaj prepevajo norčavo pesem o komisiji, ki stalno prihaja v kraje in pregleduje hiše, ki so osumljene, da se v njih tajno že žganje »samožitna«. V pesmi se seljaki ne jeze toliko zaradi tega, ker komisija išče in pleni »samožitno«, nego večji del zato, ker se člani komisije nato z zaplenjenim žganjem ponavadi do mrtvega opijejo. Mužiki se jeze, ker po mestih se dobiva pivo in vino. »Ali mi tu po selih nismo ljudje?« vprašujejo seljaki. »Že itak je naše življenje prazno, in to praznino moramo zalivati s »samožitno«, se čujejo glasovi. Prebivalstvo po deželi išče tudi druge zabave, ker mu nedostaja kulturnih prireditvev. Eno selo pozove drugo na boj. In se stopo. Bijejo se strastno, do krvi, in zraven se obkldajo s psokami. Boj traja toliko časa, da zmaga ena stranka ...

II.

Vsporedno z ekonomsko razviritvijo in novo diferenciacijo na premožne, srednje in siromašne sloje preživlja tudi rusko selo radikalne spremembe v načinu svojega življenja. Tako se n. pr. v selu Vilovatovu razdirajo zakoni in se celo starci ločijo od svojih žen ter poroče mlajše. —Mnogi se poroče brez popa. Odnosaji napram popu so sledeči: Nedavno so predpisali za verske funkcije posebno takso. Dočim je preje pop za vsako poroko ali pogreb vzel po pet pudov pšenice, sedaj nihče ne da več kot 2 puda, in za krščenje samo 1 četrt puda. Popje so izgubili vso avtoriteto.

III.

Razmere, ki vladajo po vaških šolah, najbolj osvetluje sledeči slučaj: Neki dijak iz muškovske rodbine opisuje svoje vtise iz časa svojega bivanja v rodnem selu v rjazanski guberniji takole: Učitelj napravi dojem nermalnega človeka in zdi se, da se boji ljudi. Ko sem prišel v šolo, me je zaprl v svojo sobico in bil tam sedel toliko časa, dokler sem bil v šoli. Učiteljevo stanovanje izgleda kakor hlev. V enem kotu je odelek za zajce, v drugem njihovo smetišče, a v tretjem njihova hrana: seno, krompirjeve lupine, trava in silčno. V četrtem kotu je nekaj, kar nalikuje postelji, vendar vse skupaj ni drugega kot kup cunj, kož ali nekaj, kar se niti spoznati ne da. Šola je nesnažna in od smradu človek niti dihati ne more. Pod je naluknjan kot roseto, peč je razvalina. V takih okolišnih živi učitelj. Krivda leži na obeh straneh. Mužiki se ne brigajo za šolo, a učitelj se ne zna približati seljakom.

Na sličan način opisuje razmere v ruskem selu i sama Krupskaja. V nekem poročilu navaja, da šole pozimi niso kurjene in ni na razpolago nobenih predmetov. Dijaki pišejo s kredo po podu ali po zidu. So tudi slučaji, kjer je vaška šola vzorna, vendar so ti slučaji redki in primerijo se le tam, kjer je kak bivši ujetnik, ki je bilv dlje časa v avstrijskem ali nemškem robstvu in je tam spoznal vzgojo otrok po selih. Zanimivo je, da poučujejo zadnji čas kot učitelji vojniki rdeče armade, ki so že odslužili svoj rok. Poročila vele, da so novi učitelji zelo razočarani zaradi razmer, ki vladajo po vaseh. Potrebna bo najmanj še ena generacija, da bo dvignila kulturno razmere v ruskem selu na srednji nivo.

O RUSKIH CARSKIH DRAGULJAH.

Vse svetovno časopisje se je obširno bavilo z vprašanjem, kam da so izglinle kronske dragocenosti ruskega carja. O tem so krožile različne vesti, med drugim, da je te zgodovinske vrednosti sovjetska vlada potom svojih agentov prodala v Ameriki, dalje da so si krasne juvele prisvojili posamni sovjetski močnegaži itd. V londonskem listu »Daily Chronicle« poroča sedaj angleški učenjak sir Martin Conway o usodi teh draguljev.

»Jaz sem bil prvi,« tako je izjavil Conway poročevalcu omenjenega lista, »ki sem izza časa velike revolucije videl ruske kronske juvele z lastnimi očmi. Vse prekrasne dragocenosti, tudi legendarna krona carice Katarine Velike, kakor tudi glasovito žezlo z Orlov-dijamantom, sem imel v roki. Ti neprimerni zakladi leže v zakladnici bivšega carjeve palače. Brez dvoma je, da dragocenosti niso imitirane, kar se večkrat čuje. Ruska vlada nikakor ne namerava teh zakladov prodati.

Vesti, da so bili kronske juveli baje že v Ameriki prodani, so bile razširjene vsled tega, ker je sovjetska vlada prodala vrsto drugih dragocenosti, last bivših ruskih aristokratov. Med dragocenostmi, ki so razpoložene v sedmih dvorinah, se nahajajo tudi zgodovinske raritete iz 16. stoletja.

Dalje je navajal sir Conway, da se nahaja v Rusiji danes 250 muzejev, v katerih so zbirke glasovitih slik, kipov itd., ki so bili odvzeti ruskemu plemstvu in aristokraciji. Te galerije so sedaj dostopne javnosti. Poročila sir Conwaya so vzbudila precejšnjo senzacijo.

Kino „IDEAL“

P. n. občinstvo se vlijudno opozarja na zaključno predstavo, ki se vrši v četrtek 3., petek 4., sobota 5. in nedeljo 6. julija

„Šjuta mržnja“

pustolovna drama v 5 dejanjih. V glavni vlogi Harry Carey. 4362

Vseled renoviranja kino lokala ostane kino od ponedeljka 7. julija nadalje za nedoločeno čas zadrž. —Otvoritev se bode objavila.

Drobiž.

* Čuden obisk. —Boleha majorjeva vdova v Rimu je že večkrat zaman prosila, naj ji zvišajo pokojnino; kar se ji je porodila misel, naj naslovi prošnjo na »Nje« no kraljevsko Visokost —princezino Jolando«. Princezinja je bila tedaj stara šele pol leta, zato so izročili prošnjo kralju Viktorju Emanuelu III. Prebral je prošnjo in jo vrnil služabniku s pripombo: »Pismo je naslovljeno na kraljevo princezino, torej ga njej sami izročite in poslušajte, kaj vam odgovori. —Nekoliko začuden je služabnik hitel k zibelki, kjer je spala mala princezinja; ker se kraljevska Visokost ni prebudila, je pismo izročil dočki. —»No, kaj je princezinja odgovorila?« je vprašal pristopivši kralj. —»Nič, prav noben besede, Veličanstvo!« —»Dobro, kdor molči, pritrjuje. Torej skrbite, da se prošnja izpolni!« —Dolgočasna zgodba. Ladja s potniki je že pripravljena, da odrine od brega. Kar prileti v silni naglici do ladje mož, ki bi se tudi rad odpejal, a ga mornarji ne pustje na brod, češ da ni več prostora. Ko mož prične prositi, naj ga vendar pustje, in jim celo obljubi, da jim pove neko zgodbo, se zanj zavzamejo potniki, ki menijo, da jim pri kakli zgodbi čas dolgotrajne vožnje pač hitreje mine. Ko sprejmejo moža na brod in se okoli njega zberejo radovedni potniki, ta brez obotavljanja začne pripovedovati: »Veliki vojskovođa, Kitajec Chao-Chao je nekoč vodil 830.000 mož proti jugu Jantsekianga. Med pohodom so morali čez reko, preko katere je kot most vodila ena sama deska. Po tej so drug za drugim jezili. Tu začne pripovedovalec biti z nogama ob tla, kar naj bi pomenilo konjski peket. To je delal tako dolgo, da so poslušalci izgubili vse potrpljenje in ga priganjali, naj z dogodbo nadaljuje. »Potakajte,« če gre 830.000 mož žez most, ki ga predstavlja navadna deska, to ne gre tako hitro. Biti morajo previdni, da ne padejo v vodo.« In mirno je ropotal dalje. Ponovno so ga potniki prsilili, naj zgodbo nadaljuje, toda ni se dal motiti. »Tako hitro vendar ne pridejo čez most, saj morajo iti počasi in previdno, je dejal. Ropot ni ponehal. Ko se je ladja ustavila, zgodba še vedno ni imela konca, ker 830.000 mož še dolgo ni utegnili prekoračiti ozkega mostu.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

Dr. Ivo Šorti:

Panorama moz.

»Torej poslušaj!

Izvršilo se je vse natanko, kakor je bilo napovedano gospodu Kovačiču v anonimnem pismu: ob štirih se je pripeljala ona, njegova žena, napravila peš tih sto korakov od vogla ulice do naznačene hiše, se tam plaho ozrla okrog sebe in potem smuknila v vežo. Deset minut pozneje je prišel oni in odšel s sigurnimi koraki za njo.

Čeprav že prej z razumom ni mogel dvomiti, da se bo izvršilo tako — pismo mu je bil moral poslati inteligentnih anonimnih pismih navadno več resnice nego v podpisanih. — Čeprav je torej vedel vse naprej, je bil zdaj vendar nekako omamljen. Naj bo človek še tako razumen, v prvem hipu mu je le težko doumeti gotovost velike nesreče.

Ker pa je bil prevarjenec psihološko šolan, se je zdaj še kar začudil: »Torej sem se na tihem le še nadejal, da ne bo res?! Pa da — drugače bi si bil vzel s seboj tudi že priče!« Zakaj čul je bil nekoč — o, kako res vse prav pride! — da je najbolje, če imaš v takem slučaju še koga poleg. Nič ne de — onima dvema se najbrže ne bo tako mudilo in med tem lahko stopi po prijatelja Zalarja in Podrekarja.

Zalar, izprva osupel, posluša zasopljene posetnika, potem pokima in gre po klobuk:

»No, če ni drugega, to uslugo ti seveda rad napravim. Pojdiva!«
»Pa ne bi stopila še po Podrekarja? Bajne morata biti dve priči.«

»Bom že jaz dovolj! Čemu že zdaj obkani na veliki zvon?!«

Ko sta dospela na lice mesta, je bil prevarani mož mnenja, da bi šla po stopnicah in zahtevala, naj jima odpro kakor je v romanu; toda prijatelj je trdil, da je tudi to nepotrebno: dovolj, če počakata tu in vidita onadva priti iz hiše.

»In saj itak ne bo nič iz tega!« je nenadoma nervozno vzkipeł.

»Kako da ne? Mari misliš, da ji odpustim?!« je ogorčeno zategnil oni.

»Kaj jaz vem! Vsekakor bi bil kar sam vdril v sobo in jo razpoldil, ako ne pobli, da si drugačen. Da tečeš šele po priči! Sicer pa, kolikor bi presodil tvojo ženo, niti ne bo Bog ve koliko ta jila, ako jo odločno pritisneš.«

In še to in ono, samo da se ga je spet otrešal.

Tako je čakal gospod Kovačič sam. In niti ne toliko časa, kakor je mislil. Že čez nadaljnih petnajst minut je prišel iz usodne hiše ljubimec, malo za tem ona.

»Kako je lahka in vitka! Kar plaval!« je vzdihel prevarani mož, ko je v primerni razdalji stopal za njo, kakor da je prav za prav in do vseh mej spoznal to šele sedaj.

Potem mu je prišla misel: Ali nisem naposled nesreče vsaj nekoliko tudi sam kriv? Devet desetink vseh romanov obdeluje ta predmet: kako zakonski mož sčasoma nekako otopi za dražesti svoje žene in mu polagoma postane celo najdelikatnejše pecivo navaden vsakdanji kruh. In on jih je bral dovolj, teh romanov! Tudi tozadevni debat se je svoj čas obilo udeleževal.

Pa mu vse to ni nič zaleglo! Moral je kar priznati, da je bil s to lepo, da, čarobno žensko sicer vedno ulju-

den, včasih celo topel, a že leta ne več od toliko. Ta vražja bitja pa se začutijo nenadoma zanemarjena, dasi molče o tem — kaj, celo nalašč se ne pritožujejo, kakor bi že mislila, kako jim bo še za opravičilo potem — nato pa si nekega dne poiščejo nadomestek; ali vsaj nimajo tiste odporne sile, ki bi jo imele drugače, če in kadar pride izkušnja... Sploh je ta metoda gotovo najslabša: ali žensko bij, ali pa jo neprestano kakorkoli mami; srednje poti ni, če si jo hočeš ohraniti! Že Kristus pravi: »Mlačneže pa bom izpljunil!«

»Toda hudič vzemi! Da take reči razgrablja in celo opravičujejo, za to so pisatelji, ne pa prevarani možje!« se je tu hudo razjezil. »Ta bi bila lepa, da bi jo moral zdaj še za odpustanje prositi! Tako bom nastopil, kakor nastopi v mojem slučaju vsak mož, če je mož! Čakaj, vlačuga!«

To psovko je izustil res že iz vsega srca. Saj tudi ni bilo dvoma, da je bil resnično jezen — tisto premišljevanje prej je bilo zgolj teoretično: čisto navadna posledica navade, da vsako stvar presodiš tudi z objektivnega stališča. In s trdimi koraki je stopal za prešustnico!!

Prišla sta bila do njune hiše. Ona je vstopila brez obotavljanja, on pa je za hip pomislil, ali ne bi se zdaj takoj odpeljal k onemu in ga pozval na odgovor — že zato, da se ne bosta mogla več sporazumeti, kako bosta lagala. Toda premislil si je. Najprej da vidimo, kako se bo vedla ona in kaj se sploh razvije — za vse drugo bo časa še dovolj!

Zgoraj jo je slišal iz kuhinje, kjer je pač že pomagala kuharici pripravljati večerjo. Tako je ostal še dobre

pol ure sam v jedilnici, ki jo je meril z dolgimi koraki. Premišljeval je nadalje o svojem položaju in se je moral prav za prav čuditi, koliko manjši vtis je napravila nanj vsa stvar, nego bi bil pričakoval prej. »Vrag vedi,« je zamrmral, »od blizu je vse bolj vsakdanje, nego se ti zdi od daleč. Ali smo že tako otopeli, ker se take reči dogajajo neprestano, ali pa imamo polževo kri?«

Kakor vidiš, je vzel vsaj še vse rojake v družbo, da ne bo videti sam preveč čuden.

Naposled je vstopila ona.

Na sebi je imela domačo obleko, ki se vsaki res lepi ženski še najbolj poda. Velike zelenkaste oči so ji bile jasne, kakor vedno, pri tem zagonetne, kakor vedno, ustnice pa še bolj sočne — liki rožni popek, ki ga je dolgo palilo vroče solnce...

»Ali si bila kaj zunaj?« jo je mirno vprašal zdaj.

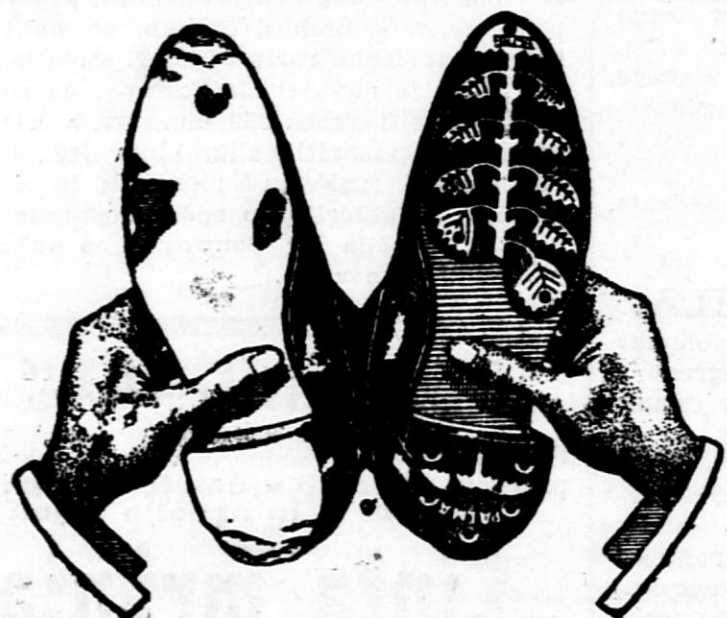
»Bila. Pri prijateljici Tinki, ki je bolna,« je odgovorila prav tako mirno. Toda ali je začutila, da je nekaj nenavadnega v njegovem glasu ali v njegovih očeh — za hip se je pokazala tudi v njenih osuplost. No, že se ji je morda sami ta misel zazdela nespametna, zakaj okrog usten ji je zaigral skoraj pomilovalen nasmeh.

On je zapazil tudi to in že je malo manjkalo, da ni vzkipeł. Toda v trenutku se je ukrotil. Zakaj bliskoma mu je švignila skozi glavo tale misel: »Ni dvoma, da je vse končano med mano in njo. Toda ali ne bi bil bedast, rajši nor, če bi si skvaril že ta večer? Še s služkinjo je neprijetno živeti, ko si ji enkrat odpovedal. To je eno. Drugo pa je — vidiš, kako je bil metodičen! — drugo pa je, da nisem samo v položaju, ko se lahko izognem neprijetno-

stim, nego da si priskrbim in privoščim celo še čudovitih sladkosti. Kaj mi je ta ženska zdaj še? Žena seveda ne več; toda zato ljubica — nekakšna metresa, o kateri sicer veš, da je imela druge prej in jih ima morda tudi zdaj, a to te ne briga mnogo, ker ne zahtevaš od nje drugega, nego kar edino ti more taka ženska še dati. Nasprotno; prav v tem tiči še poseben mik! Mutatis mutandis, kakor če bi si bil človek včasih ogledoval dekle na ulici, pa mu le še to ali ono ni hotelo ugajati na njej. Tu si jo izbere drug in jo odvede. Kakor da gre izgnanost sreča tam — zdaj šele vidiš, osel, da je bila ta še najboljša od vseh!

Vstal je in spet hodil po sobi. Torej: najprej je treba vsekakor prepričati, da bi se z onim še kdaj sestala ta čas, dokler ne bo vse končano. Ne pomaga nič, in navzlic vsi objektivnosti ali pravzaprav: neinteresanosti bi ga to zdaj le motilo... Da, celo zelo motilo!... Uprav zato, ker je zdaj v njem vzplapolala od nje ta res zgolj zunanja strast!... In ker je ta strast tako absolutna, da ne trpi ničesar poleg sebe!

»Pokažemo ji,« zamrmra s sardonničnim nasmehom, »da ji poleg in razen nas ničesar tudi treba ni... He, he, da ji popolnoma — zadostujemo, kakor se izražajo možiki, ki jih je vredna... Ha, ali se nam sme braniti, ali se nam sme samo izmikati? Še če bi hotela, se bo premislila! Med tem lahko zbiramo material za ločitev res udobno in sistematično. Potem, ko bo vse skupaj, jo nenadoma poženemo ali se sami preselimo, ali kakor bo že v skladu z vsem dotedanjim razvitkom... Čakaj, pičica! Čeprav vemo, da je skoraj na dnu, izpijemo to čašo do dna!« (Konec prth.)

Pazite na razliko

med kožnimi potplati in Palma Kaučuk potplati in petami. Prednosti proti kožnim potplati so večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična in ugodna hoja, ter nizka cena.

Zahtevajte edino le »Palma«.

Dr. Josip Volavšek

specijalist za pljučne in notranje bolezni 4363

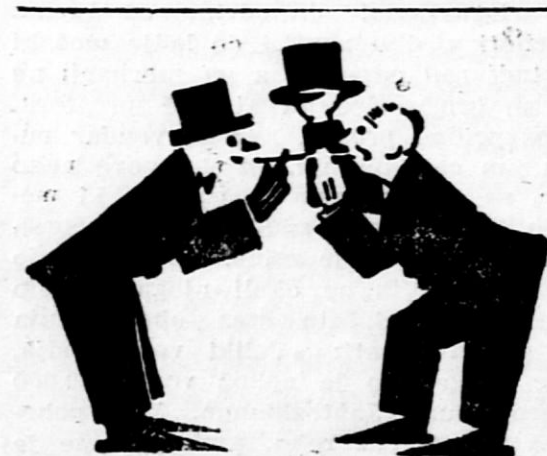
se je preselil na Sv. Petra cesto št. 8 nasproti hotela Lloyd.

Kralj. dvorni goslar

M. Mušič

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 6.

Specijalist v godalnih instrumentih. — Najstarejša trgovina v Sloveniji (obstoja 40 let). — Prvovrstna zaloga vseh glasbenih potrebščin po konkurenčnih cenah.

Dober dan!

Ali že veste najnovejšo?

Tvrška 3934

A. Šinkovec nasl.

je ravnokar dobila novo pošiljatev potrebščin za dame in gospode po izredno nizkih cenah.

Pisalni stroji, potrebščine mehanična delavnica (popravljalnica) L. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-1

IVAN MOZINA brivski pomočnik HEA MOZINA red. Kuhar poročena

Trnovo, dne 29. junija 1924 Trst Ljubljana 4372

Prager Presse

za Jugoslavijo. Ta najboljši informiran in najbolj razširjen dnevnik v Češkoslovaški republiki in v tujini stane za kraljevinu SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40 — mesečno. Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav Male Antante.

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5.—

Službe

Tri dobre slikarske pomočnike sprejme takoj Ant. Stiplošek, Ljubljana, Rožna ulica 13. 4357

Trgovski pomočnik

z dobrimi referencami, kateri se razume pri šipah in okvirjih, se takoj sprejme v večjem mestu Slovenije. — Istotam se sprejme učenec. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4361

Za večje podjetje v Ljubljani se išče zanesljiva, popolnoma izveščana pisarniška moč za slovensko, srbohrvatsko in nemško korespondenco. — Ponudbe z zahtevami in opisom znane pod »Prednost boljšim/4358« na upravo »Slov. Narod«. 4362

Urad Ljubljanskega velesejma

rabi takoj za mizarstvo dela na razstavišču vestnega mizarkega podjetnika. — Pojasnila se dbe v velesejski pisarni dnevno dopoldne in popoldne. — Ponudbe se sprejemajo do sobote 5. t. m. opoldne. 4368

Prodaj

foxterrierja prodam za 160 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4323

Novo kočijo

in koleselj na oljnatih oseh, jako lahko — prodam po zelo nizki ceni. — Najstarejša tvrška za izdelovanje vozov v Sloveniji. — Jernej Pirnat, kovač, Jarše pri Domžalah. 4347

Več izumov

z vsemi pravicami — se prodaja. — Več pove Veršček, Kandija-Novo mesto. 4356

Fina zlata ura

z dolgo verižico, briljantni uhani in briljantni prstan — naprodaj. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4349

Prodaja se registrirana blagajna

(amerikanska) in stara omara (slog Marije Terzije). — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4348

Motorno kolo

na dva cilindra, 2 HP, nova pnevmatika, v dobrem stanju — se radi preseljuje — takoj ceno prodaja. — Skladar: G. Tönnies, Ljubljana, Martinova cesta. 4317

Kužim

Halo! Kupujem in plačam po najboljših cenah stare obleke, čevlje in pohištvo. — Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. — A. Jurečič, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 31. 4336

Bukova drva

kupi vsako množino — Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. 4351

Maline kupuje

vsako množino — Srečko Potnik in drug, Ljubljana, Metelkova ulica 13. 4359

Starine:

tabernakliji, garniture biedermaierskega sloga, sekretariji, lestenci iz lesa itd. se kupujejo po najvišjih cenah. — Dopisi z natančnim popisom in navedbo cene na: Julij Bernagel, Hübnerhofen, Silberrag, Zagreb, Ilica 131 a. 4365

Stanovanja

Na stanovanje

se sprejme boljša gospodinska, katera je ves dan odsotna. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4352

Meblovana mesečna soba

s posebnim vzhodom se odda solidnemu gospodu. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4354

Mesečna soba

z eno ali dvema posteljami se odda takoj v vilji pod Rožnikom — solidnemu gospodu. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4346

Odda se lepa soba

s posebnim vzhodom in električno razsvetljavo v bližini in lepi legi ljubljanske periferije — pri boljši rodbini. Na željo tudi dve sobi istotam. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4353

Nemeblovana soba

event. s souporabo kuhinje — se odda. Kdor plača najmanjino za eno leto naprej, ima prednost. — Ponudbe pod »Soba-kuhinja/4341« na upravo »Slov. Narod«. 4360

Meblovana soba

z uporabo kuhinje — se odda s 15. avgustom. Soba je pri glavnem kolodvoru. — Poizve se v Kolodvorski ulici št. 28, I. nadst. vsak dan od 8. do 20. 4367

Meblovano stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kabineta in kuhinje — v sredini mesta — se odda za dve ali več let; najmanjina se plača za dve leti vnaprej. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4364

Posojila

Kdo posodi 7000 Din

za eno leto ali pa na mesečne obroke proti varnosti. — Ponudbe pod »7000/4355«.

Nepremičnine

Le »Posest«

Realitetna pisarna, d. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta 24 vam nudi pri nakupu najugodnejšo in najraznovrstnejšo izbiro vsakovrstnih vil, stanovanjskih, trgovskih in obrtnih hiš, kmetijskih posestev, graščin, zaglinov, stavbnih parcel itd. 3770

Gostilno,

samo dobrodošlo, na prostem kraju Ljubljane ali periferije — kupim, odnosno zamenjam za veleposredstvo na deželi. — Ponudbe le do sobote opoldan z navedbo cene, opisa, naslova in plačilnih pogojev na upravo »Slov. Narod« pod »Gostilna-veleposredstvo/4366«.

Razno

Jakob Kolb,

lesni trgovec, Debeljaca, sprejema zastopstva in naročila zlasti iz lesne stroke za vse področje Banata. 4337

Jermena za cepe,

gože, biče (gajžle), jermena za čevlje, tržške bičevnike, motvoz (špag), šmis, čevljarsko prejo, čopice za helenje in pleskanje ter razne krtače — kupite najceneje v veletrgovini Oswald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 3542

Žlice, vilice,

kuhinjske in žepne nože jedilno orodje, pince, škarje, žepna ogledala, ustnike za cigarete, pipe, mornarice, merila (pošeti), »ilirijske«, »Jadranske«, stilo, leščilo, mast in apretura, usnje, olje za šivalne stroje, črnilo in gumiarabikum — na debelo pri tvrški — Oswald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 3541

Pozor! Pozor!

Plačujem po visokih cenah stare obleke, čevlje, pohištvo itd. — Dopisnica zadostuje, da pridem tudi na dom. — Martin Drame, Sv. Jakoba nabrežje 29, Ljubljana. 4338

Družabnik

ali družabnica s ca. 50 tisoč dinarji — se želi za vsaj 200% dobičkanosno zelo enostavno početje v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Družabnik/4328«.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarov Bendorfer, Czapka, Ehrbar, Hözl, Schweighofer, Original Stingl itd. Tudi na obroke! — Jerica Hubad, roj. Dolene 3774

Vsakovrstna ročna dela

vzajem v komisijske razprodaje v moji filijalki na Bledu. — Naročila je poslati na »Atele ročnih del« — Nike Zipser, Kranj. Telefon št. 31. 3774

Razglednice

vseh vrst, pisemski, kamelijski, konceptni, trovski, svilen, krep, gladni stekleni, ovojni, maščobni, pergament, kredenčni in taft (harvan) papir papirnatne servijete, vni salne knjižice, notezne ter barvice — priporočila veletrgovina Oswald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 3541

Fotografiji!

Najcenejši izvir za trgovanje je 3741

Foto industrija Novi Vrbas (Bačka)

Cenik s približno 400 slikami brezplačno in poštne prosto.

Auto-interesenti!

Posetite našo izložbo v Mariboru, Aleksandrova cesta 19, v kateri se nahajajo vedno razloženi napredni novi in stari avtomobili prve vrste. Ravno tako se tam prodajajo motorna dvokolesa, radio-aparati, pisalni stroji itd. Poučevanje v vožnji teoretično in praktično. Razvožen, toda samo brezhibno ohranjeni vozovi se sprejmejo v komisijsko prodajo. 3399

Strogo skrbna, zelo solidna postrežba.

A. Stoinschegg — R. Pelikan, Maribor, Aleksandrova cesta 19.

Ravnokar ošli:

Specijalni zemljevidi 1:75.000 vse Gorenjske oziroma vse Slovenije Priporočila Narodna knjigarna, Prešernova u. 7.

Kamnoseška industrija Alojzij Vodnik Ljubljana.

Stalna zaloga preko 500 nagrobnih spomenikov vseh vrst po vseh cenah. — Marmorne plošče za pohištvo, kopalnice, trgovine, mesnice itd. 4003

Cerkvena in stavbna dela!